PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК IX | ТРАВЕНЬ — MAY, 1968 | ЧИСЛО 5

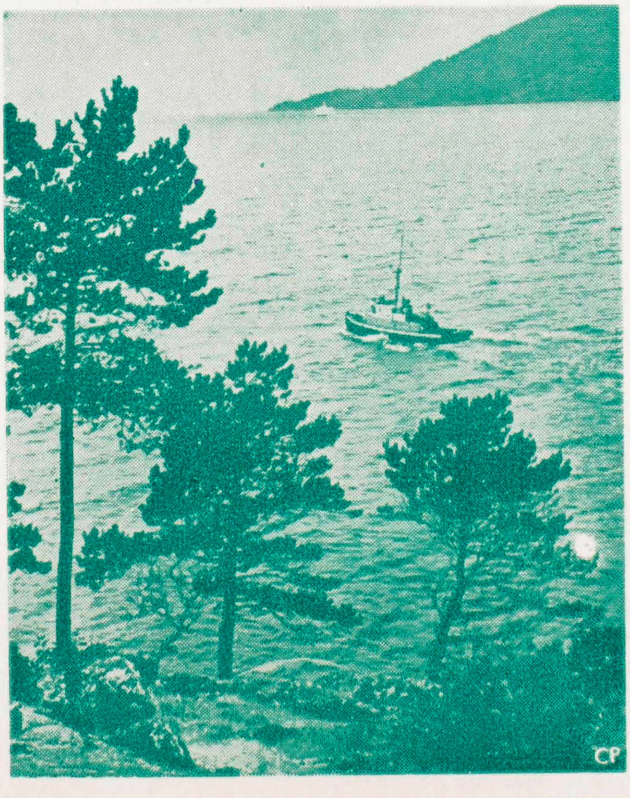

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ
РІК IX ТРАВЕНЬ, 1968
Ч. 5 Виходить раз у місяць
Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, — редакторка, Леся Грегорі, Ольга Войценко, Савеля Стечишин, Катерина Міськів, Тоня Горохович, д-р Ганна Янішевська, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN
MAY, 1968 VOL. IX
Monthly Publication No. 5
Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada	$4.00
Subscription in other countries	4.50
Single cope	.50

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти надіслані матеріяли. Дописи, які поміщуються також в інших часописах редакція не приймає — уникаємо повторювання.

Не поміщені дописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням. На зворот фотографій, надісланих для виробу кліше треба заадресувати коверту, наклеїти вартість поштових марок і вислати разом з фотографіями.

— — — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Є. Василів — Моїй Матері ... 1
Г. Мельник — Кілька думок про молодші від. СУМК ... 1
М. Дяченко — Матері ... 2
З нашої конференції ... 3
Н. К. — Заплановано семінар РУШ ... 4
Д-р Г. Янішевська — 50-річчя здобуття громадських прав ... 5
Комунікат ТВОР ... 7
УІС. — Світова преса заговорила про книжку В. Чорновола ... 8
П. Балей — Із записника моєї Матері ... 9
С. Стечишин — До статті „За душу української дитини" ... 12
Наталі Кібець — Шахтярська сторона ... 13
H. Romanchych - Kowalchuk — Congratulations ... 15
Golden Jubilee of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada ... 16
О. Сизоненко — Білі хмари ... 17
Ганна Черінь — Вночі ... 18
Н. Н. Зустріч ... 18
Леся Удод — З проєкту на століття Канади ... 19
Резолюції Пров. Зїзду Союзу в Манітобі ... 20
Відділ для дітей ... 21
Громадська і родинна хроніка ... 22
Річні звіти відділів ... 27
Іванна Вахна — Українська вишивка ... 31
Люба Кут — Домашнє Господарство ... 32
Нев'янучі вінки пам'яті найдорожчих ... 33

НА ОБКЛАДИНЦІ: Чудова Канада. Весняні настрої на водах в затоці Тихого Океану, Ванкувер, Б. К. Прогульковці на вітрильних легких коробалях милуються краєвидами чудових берегів Британ Колюмбії. C. P. Photo

ВИ ВЖЕ ЗНОВ МОЖЕТЕ НАБУТИ
куховарську книжку п. з.
THE ART OF COOKIN — UKRAINIAN STYLE
Вже вийшло 4-те поправлене видання в тиражі 5.00 примірників в тій самій ціні — $2.25 з пересилкою.
Замовлення посилайте на адреси:
Ukr. Women's Ass'n of L. Ukrainka
2146 Cornvall St. Vancouver 9, B. C.
або
Ukr. Women's Ass'n of L. Ukrainka
5410 McKee St. Burnabi 1, B. C.

НОВА ПОЯВА НА КНИЖКОВОМУ РИНКУ
Вийшла з друку нова книжка — збірка новель І. Боднарчука
„ДРУЗІ МОЇХ ДНІВ".
Це вже четверта збірка цього ж автора. Містить вона в собі 11 новель з різною тематикою. Присвячена українським піонерам у Канаді. Друкована на доброму папері, 96 сторінок друку, обкладинка роботи мистця Петра Сидоренка. Ціна книжки, якщо замовляти безпосередньо в автора, $1.00.
Замовлення надсилати на адресу:
I. CHABANRUK,
1602 Queen St. W.
Toronto 3, Ont. Canada.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

ПРОМІНЬ

РІК IX ТРАВЕНЬ, 1968 Ч. 5

Кілька думок про молодші відділи СУМК

Сама ідея творення молодших відділів Союзу Української Молоді Канади, виплила з конечности підготовити ряди молоді для дальшої і більше поширеної діяльности у старших відділах СУМК.

Керму над цією ділянкою в молодших відділах обняло жіноцтво, з'організоване в Союзі Українок Канади. Воно зрозуміло, що найкращий і зовсім природний провід спочиває таки в руках материнських, бо ніхто інший, в найбільшій мірі, не буде відповідати за наслідки доброго релігійно-національного виховання, як вони.

Нам потрібна духова й національна свідома молодь. Це ж вони мають творити у свій час нові кадри нашого суспільства для продовження громадської праці, яка спочивала в руках їхніх батьків. Ця праця з'окрема в Канаді надзвичайно трудна і до неї треба ставитись з відповідним підготуванням та бажанням бути корисним членом своєї спільноти.

Батьківський дім, своя молодеча організація й церква, — це ті три нерозлучні чинники, які будуть відповідати перед історією (будучністю) за існування української субстанції в Канаді, і як добрих громадян цієї країни, й як відповідальних членів своєї нації.

Тому то й це наше звернення спрямоване до батьків, світських і духовних провідників. Дайте нашим дітям українське виховання! Нехай наша молодь відчує і зрозуміє потребу молодечої організації і чому вона повинна поширювати і скріплювати для грядучих поколінь ту дорогу, яку промостили їхні батьки.

Теперішня молодь має дуже мало вільного часу в сучасному морі безконечних обов'язків. Коли ж вона вступає в ряди молодечої організації, їй треба дати конкретний провід, щоб вона відчула цю велику користь — перебування у своїм рідним оточенні, у своїй молодечій організації.

З досвіду знаємо, що та молодь, яка серйозно приймає членство в організації є вдячна свому проводові за науку. Дехто склонний думати, що молодь шукає лише розривок в організації. Безперечно що й розривка потрібна й її не повинно бракувати у програмі. Коли ж програма тільки розривкова, то серйозно думаюча молодь відходить від організації, а наша спільнота губить майбутніх добрих членів і провідників. Наша сьогоднішна молодь є серйозна. Від нашого проводу буде залежати, на який шлях ми спрямуємо її здібності й енергію до праці. Дорастаюча молодь придивляється до праці старших і в той спосіб готовиться включитись до старшої організації. Коли наші громади з'уміють включити у своє середовище молодь, то не лише успішність дальшого розвитку, але й будучність їхня заобезпечена.

Деколи стоїть перед нами питання: Чому наша молодь повинна виховуватись у своїй організації?

Прислухаючись до думок і порад висококваліфікованих людей подамо тут вислів бувшого принципала Сер Джорджа Вілліямса університету в Монтреалі д-ра Генрі Ф. Галла, який як гість-промовець, на форумі Жіночої Ради висловився по відношенню до виховання молоді так: „Найцінніший скарб, якого-би я уділив дорастаючій молоді, це не матеріяльні засоби, не автомобіль, не квиток на подорож довкола світу, але дав би нагоду молодій особі бути членом молодечої організації, де вона вироблялa б свій світогляд, свій характер, самопевність, відвагу, де б вона знайшла співчуття у своєму довкіллі, де вона мала б можливість взяти

Моїй Матері

Зболіле, втомлене тяжким життям,
Ущерть напившися туги і горя,
Замовкло серденько Твоє, кохана Мамо,
А щастя й радости зазнала Ти так мало.
Замовкло на весні, коли радіє світ,
Коли із вирію вертають журавлі
І запахом своїм п'янить весняний цвіт,
Коли надія в серці ожива і пісня лине до небес
Найрадісніша з над усіх пісень
„Христос Воскрес!"
Не чула, Мамо Ти її, ця пісня не лунає
в Україні.
Знеможена, сумна тужила за дітьми,
що розійшлися по чужині.

Єлисавета Василів.

Торонто, 6. 3. 68 р.

участь у обміні думок і т.п."

Яка розумна відповідь всім тим, що ставлять це питання. Від себе додамо, що всі ці прикмети, включаючи до цього українознавство — наша молодь може набути у своїй рідній організації, якою являється С.У.М.К.

Як вже було попередньо згадано, що батьківський дім це перша й дуже важна школа. Тому й запитаймо і шукаймо відповіді на такі питання: Чи ви прищепили любов своїм дітям до всього того що є своїм рідним? Чи ви пояснили потребу обов'язку, самопожертви для родини, церкви, своєї організації і свого народу? Чи ви познайомили своїх дітей з багатством нашої культури, мови і пісні? Чи ваші діти мають українські платівки, засвоюють українську пісню? Чи ви затримуєте вдома традиції, які вам передали ваші батьки? Чи переказуєте своїм дітям, як, чому і коли святкував наш нарід різні свята? Чи ви пояснюєте своїм дітям, що Церква і нарід є два ідеали, для яких наша організація посвячує свою працю? Чи ви заохотили і подбали, щоб ваші діти розпізнали ті чарівні перлини української мудрости і чудові побутові й історичні події, які криються у добрій українській книжці? ЧИ ВИ РОЗМОВЛЯЄТЕ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ЗІ СВОЇМИ ДІТЬМИ? Чи у вас висить на стіні мапа України, а на видному місці лежать український словник, ґеографія, історія, Кобзар, енциклопедія? Чи заохочуєте своїх дітей і цілу родину дискутувати над різними українськими предметами? Чи ваші діти знають про славних державних мужів України? Про письменників, музиків, поетів, і інших церковних і світських визначних провідників? Чи ви зауважили, як світяться очі ваших дітей із любов'ю і зацікавленням, коли ви всі разом дебатуєте, вишукуєте відповіді на ці питання, плянуєте разом проєкти на ці теми, у гарній родинній атмосфері? Як так, то ви гідні і щасливі батьки, і виконуєте свій святий обов'язок відносно своєї дитини і свого народу. Родичі, які грішать супроти своїх дітей, це ті що дають погані приклади: лінивством, наріканням, і критикуванням провідників, учителів, і т.п. Всяке негативне ставлення, критика, і нарікання на всі життєві обставини перед своїми дітьми, розчаровують нашу молодь до українського оточення, і вони поволі відходять від цього середовища.

БАТЬКИ! ВИХОВАТЕЛІ! УЧИТЕЛІ! Дайте нашим дітям той дорогоцінний скарб той діямант, нашу РІДНУ МОВУ, що за ню страждають і умирають наші рідні брати і сестри на Україні! Щотижня вивчіть хоч одне маленьке речення в рідній мові, або один маленький віршик, — а як багато можна вивчити за рік? Деякі батьки жаліють дітей, щоб не перемучувались двомовністю. Ця розумна „руханка" в молодшому віці, підготовить дитину до майбутніх вищих студій! Окрім того ті ж самі родичі повинні жаліти себе і своїх дітей, що вони позбавляють їх такого скарбу, яким є двомовність і тримовність. Ці родичі позбавляють своїх дітей від всього того, що збагачує їхнє життя.

Ми повинні всі пильнувати, щоб наші діти говорили українською мовою. Це наше велике історичне завдання. Користуймося цим правом у вільній, демократичній державі. Хто цурається української мови, той свідомо руйнує українську націю, віру та Церкву, — бо смерть мови — то смерть нації!

Галина Мельник,

референтка Молодшого СУМК-у.

Михайло Дяченко

МАТЕРІ

Кликав голосно день.
Пахло вереснем літо.
Домлівала трава
на осонні густім...
Неню, неню моя!

Я приїду, я скоро приїду,
тож не стій на шляху,
на околиціи долі не стій.
...Тільки гострі зірки.
Тільки ніч у хустині мовчання,
та ще сива печаль
на два сивих чаїнних крила...

Що тоді ти сказала мені
на осіннє прощання?
Що втаїла в очах,
у вишнвій душіе вберегла?
Ти далеко.
Ти зараз незвично далеко.

Та в лункій самоті
ти мов пісня, леліеш ізнов...
...Хай до тебе в цю ніч
прилетить тихокрилий лелека,
а на крилах від мене
привезе пізнооку любов.

З НАШОЇ КОНФЕНРЕНЦІЇ У ВІННІПЕЗІ

Скільки їх є тих проблем у нашім громадськім житті!.. Шукаючи способів, щоб узгіднити і налагодити певну працю, складові організації СУС скликали конференцію керівників центрального і провінціяльного проводів. Конференція відбулась у Вінніпезі у Форт Ґері готелі 23 і 24 березеня, 1968 р.

Активну участь в конференції і нарадах взяв Союз Українок Канади. Голова Союзу Українок пані Леся Хорош-Ґреґорі реферувала „Міжнародній Рік Людських Прав" і проєкти нашої праці у зв'язку з ним. Редакторка журнала „Промінь" Н. Когуська реферувала „Українське шкільництво" пов'язане з українською мовою, відношення до інших українських організацій та Радою Української Школи.

В конференції взяли участь голови провінціяльних екзекутив Союзу Українок: Теодора Гаврисишин — Манітобської, Оля Гавриш — Саскачеванської, Марія Сулима — Албертійської і східної Канади — Орися Сушко. Крім того з гостей з дальших місцевостей була добр. П. Федак з Гамільтону, пані Соня Стратійчук, уст. голова пров. Екзекутиви і добр. Леся Удод з Саскатуну. Більше число провідних членок Союзу було з Вінніпеґу, між ними голова відділу Лесі Українки Марія Марко, пані Вікторія Ґоряк — голова відділу ім. О. Кобилянської і представниця відділу ім. Кн. Ольги — пані С. Кирилюк, референтка журнала „Промінь" пані Ольга Завісляк, провідниця молоді, та інші пані.

Велика частина програми була присвячена молодечій організації СУМК, його програмі праці та проблемам, з якими зустрічається провід СУМК-у.

Не менш були діловими і цікавими ріжні біжучі питання, які конференція, як така, обговорювала, як доповідь Юліяна Стечишина у зв'язку з Історією Українців Канади, над якою він дальше працює. Обговорено також наближаючий Конґрес Українців Канади, про нашу участь в політичнім житті Канади, про фундацію СУС, Ювілей Української Греко-Православної Церкви, наближення 60-ліття „Українського Голосу", журнал „Сумківець", Взаїмна Поміч та та інше.

Ухвали у зв'язку з рефератом редакторки Н. Когуської:

УКРАЇНСЬКА МОВА

У відношенні до української мови Конференція стверджує, що становище Союзу Українців Самостійників і його складових організацій залишається незмінним, і закликає членів наших організацій стояти непохитно на сторожі української мови, працювати в тому напрямі, щоб наша молодь набувала знання української мови і письма почерез рідні школи, курси українознавства, виховання в наших інститутах та почерез кляси української мови в урядових школах та курси заочного навчання. Конференція рівночасно вважає, що всякі прояви, які вносять баламутні думки, що начебто українська мова й культура вже не є конечними в системі канадійського життя, є незгідні з ідеологічними засадами нашої організації і заслуговують на осуд.

ВІДНОШЕННЯ ДО ІНШИХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Конференція вважає, що сучасний стан нашого життя в Канаді та великі зміни, які зайшли в останніх десятиліттях, вимагають ближчої співдії з іншими українськими організаціями в Канаді, особливо з тими, що стоять на становищі Української Національної Ради та які побудовані на демократичних принципах. З такими українськими організаціями слід включатися у всеукраїнські виступи та в скоординовану працю, що у своєму результаті причиниться до скріплення української спільноти у вільному світі.

РАДА УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Конференція висловлює глибоке вдоволення, що Рада Української Школи, після кількарічного застою, відновила свою діяльність та приступила до праці на цьому дуже важливому виховному відтинку. Конференція рекомендує Раді бути у контакті з Виховно-Освітньою Радою, створення якої було передбачене у висліді з'їзду педагогів в часі Світового Конґресу Вільних Українців і вислати на наради згаданої установи свого представника.

Резолюція у зв'язку з доповіддю голови Союзу Українок Канади пані Лесі Хорош-Ґреґорі:

МІЖНАРОДНІЙ РІК ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Конференція з вдоволенням вислухала солідно опрацьовану доповідь пані Лесі Хорош-Ґреґорі, домініяльної голови Союзу Українок Канади, на тему Міжнародного Року Прав Людини, та в якій вона намітила ряд проєктів, які варто в цьому Міжнародному Році переводити

в життя. Конференція похвалює ці проєкти і вважає, що Централя Союзу Українок, при допомозі своїх відділів та централь інших складових організацій, де цього буде потрібно, повинна ті проєкти реалізувати.

Долучуємо одну з багатьох інших резолюцій, яка відноситься до нашої преси та українського читача, яка була обговорена головою пров. екзекутиви Союзу Українок в Манітобі, Теодорою Гаврисишин:

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"

В 1970 році „Український Голос" відмічуватиме 60-річчя своєї служби українському народові в Канаді та українській справі взагалі. Останніми роками помічається збайдужіння до українського друкованого слова. Трапляється, що навіть не усі члени наших самостійницьких організацій передплачують пресовий орган СУС. Конференція вважає, що кожний член наших організацій повинен поширювати „Український Голос" та здобувати йому передплатників. Це також повинен бути одним з проєктів наших відділів. Крім „Українського Голосу", Конференція поручає членам організації СУС підтримувати і поширювати журнал „Промінь" та квартальник молоді „Сумківець".

ЗАПЛЯНОВАНО СЕМІНАР РУШ

Екзекутива Ради Української Школи заплянувала семінар учителів і виховників, який відбудеться у Вінніпезі в днях 1 і 2-го червня 1968 року. Цей семінар рідношкілля відкритий для всіх тих, що цікавляться українською школою, вихованням української молоді в рідній дусі, що думають про майбутність наших організацій.

Рідношкіллям і вихованням української молоді зацікавлений Союз Українок Канади і тому цей семінар є дуже важливим для нас, для наших відділів на місцях. Час нам приступити до конкретної праці. На ділових нарадах семінаря ми можемо включитись у випрацювання проєктів виховної програми, а між членками Союзу Українок Канади є поважне число учительок, які сьогодні навчають в українських школах на місцях.

Прочитуючи звіти відділів в журналі „Промінь", ми побачимо, що майже кожний відділ дає звідомлення з опіки рідною школою, в деяких місцевостях керівництво української школи в руках відділу. Союз Українок Канади, цебто центральна управа в Торонті, привітала з'активізування Ради Української Школи, де у своїм листі з 14-го лютого ц.р. до Екзекутиви РУШ пише:

„Сердечно вітаємо екзекутиву Ради Української Школи в Канаді при консисторії УГПЦ. Бажаємо новій екзекутиві багато сил і здоров'я для виконання якнайбільш корисної праці у цій важливій ділянці: виховання та збереження нашої молоді".

Леся Хорош-Ґреґорі, голова,
Ганна Янішевська, секретарка.

Завдання Ради Української Школи, як бачимо, дуже важливе: „виховання і збереження нашої молоді". Однак до цієї праці Рада кличе батьків, матерів, учителів, виховників молоді, а головно до участи в семінарі представниць відділів Союзу Українок на місцях.

День в день тривожить всіх нас думка про наше майбутнє. На багатьох наших зібраннях, конференціях, з'їздах ми слухаємо промов про загрозу асиміляції молодого покоління, про рідномовну неграмотність, однак саме говорення і журба без плянової праці нам нічого не поможуть. Замість жалітись, нарікати, і пророкувати про занепад рідної мови, краще нам всім стати до спільної праці і тим запобігти журбі і нарікання.

Рада Української Школи у Вінніпезі скликає семінар для вас. На нім буде обговорена і методика навчання, і підручники, і можливості розвитку української мови, і українська мова в державних школах, а наради учителів та виховників відкриють перед нами нові перспективи у нашій трудній але почесній праці рідношкілля.

НК.

ПОПРАВКА

До статті в „Між. Році Прав Людини", що була поміщена в числі з квітня ц. р., на стор. 6, в підзаголовку „Значення Декларації, в другім параграфі треба читати: „У передмові чартеру Обєднаних Націй стверджено"... В підзаголовку „Канадська Комісія"... другий параграф і друге речення треба читати: „Організація Соціяльного забезпечення відбуде серію відчитів"... і в „Загальні пропозиції", що в другій колонці треба читати: „Загальні пропозиції подані членками організацій".

А. Т.

Погляньте на Вашу наліпку, яка покаже Вам, чи Ваша передплата заплачена. Не чекайте на упімнення, журнал дуже потребує Вашої уваги.

Д-р Ганна Янішевська

50-річчя здобуття громадських прав української жінки та жіночий рух упродовж 50 років від часу української національної революції

(Доповідь виголошена на СКВУ в Ню Йорку на жіночій сесії)

На протязі довгих віків існування людини на наших землях становище жінки в суспільності дуже мінялося.

Перша людина на наших землях у праісторичні часи у другій міжльодовиковій добі за долішнього палеоліту вела неспокійний кочовий спосіб життя; за теплого підсоння не було потреби будувати тривкі житлові споруди. Людина займалася полюванням та збиранням ріжних овочів, ягід та коріння.[1])

Минають віки, відходить доба льодовиків, сухе підсоння мезолітичної доби переходить у тепле антлянтійське підсоння з великими опадами. У цій добі неоліту змінюється і спосіб життя людини. Люди осідають на землі великими родовими групами. На чолі роду стоїть жінка-мати. Чоловіки ідуть на полювання та проводять свій час переважно поза домом. Жінка пильнує домашнього вогнища, дбає про дітей, починає обробляти та засівати землю, відкриває ганчарство. Діти мають прозвиська матері та у випадку розбиття родинного життя діти лишаються при матері. Ця доба дістала назву „Матріярхату", культу жінки-матері.[2]) У нашому теперішньому побуті на українських землях, у наших традиціях маємо багато залишків якраз цієї давньої, давньої доби „матріярхату".

З бігом дальших віків — у бронзовій добі — змінюється спосіб життя людини. Побіч хліборобства, скотарство набуває чимдалі більшої ваги. Родина часто переселюється із місця на місце, на нові ліпші пасовиська. Домашнє вогнище перестає відогравати першорядну ролю в житті родини. Чоловік, випасаючи отари худоби, набуває більше ваги у домашньому добробуті і більше значення у веденні господарства. Жінка стає залежна від чоловіка та від його заробітків. Спосіб життя родини поволі переходить на „патріярхальний" лад, тобто — чоловік стає головою родини і господарства.

Гляньмо тепер на пізнішу історичну добу в житті нашого народу, а саме — славну „княжу добу". Становище жінки за української державности у княжих часах, у порівнянню до інших народів, було дуже високе. Жінки займають визначні становища у житті громадському, державному та відзначаються теж на науковій ниві.

Пригадаймо княгиню Ольгу, яка після смерти свого чоловіка, князя Ігоря, розумно і вміло керувала величезною тоді Українською Державою (від Волги і Кавказу до Карпат і Балтику). (Княгиня Ольга прийняла християнство із Царгороду і присвячувала багато уваги вихованню дітей та внуків).

Широкі династичні зв'язки між Русь-Україною та іншими европейськими державами, започатковані за Володимира Великого, особливо розвинулися за часів Ярослава Мудрого[5]). Сам Ярослав, один із найдужчих володарів Европи, був одружений з дочкою шведського короля Оляфа, Інгигердою (Іриною). З ім'ям Ярослава Мудрого зв'язується кодекс законів — „Руська Правда". До „Руської Правди" крім переписаних усних законів того часу, увійшли нові уступи підо впливом дружини Ярослава, Ірини; а саме: урівноправнення жінок із мужчинами та однакова відповідальність обох статей[3]).

П'ять доньок Ярослава увійшли у пануючі династії ріжних европейських держав. Найбільше уславилася з них королева Анна, що після смерти чоловіка, Генрика I, керувала французькою державою в імени неповнолітнього сина. Королева Анна привезла із Києва у Францію писане кирилицею Євангеліє, на якому французькі королі аж до революції 1793-го року складали присягу під час коронації.

Найновіші родоводні досліди доказали, що теперішня королева Англії, Єлисавета II, є споріднена з українським князем Володимиром Мономахом. На весні 1966-го року королева Єлисавета II повідомила через Лондонський Альманах „Дебретт", що вона теж є нащадком англійського короля Гарольда: донька Гарольда, Гета (православне ім'я її Єлисавета) була одружена з Володимиром Мономахом. Нащадки Володимира Мономаха та Гети-Єлисавети одружувалися із членами королівських родин Еспанії, Португалії та Данії. Через подруження англійських принців із принцесами цих держав перейшла кров короля Гарольда, а тим і Володимира Мономаха до жил сучасної королеви Англії, Єлисавети II.

Київська Русь-Україна у X-XII-му сторіч-

чях стояла у культурному відношенні вище ніж багато інших европейських держав. Київські князі та княгині були високо-освіченими людьми, знали багато чужих мов, розбудовували школи. Уже в XI-му сторіччі княгиня Ганна Всеволодівна заснувала у Києві першу світську високу школу, у якій викладалась також медицина; тоді як у Парижі перша висока школа була заснована у XII-му сторіччі, а знаменитий університет у Падуа (Північна Італія), був заснований у 1222-му році, цебто у XIII-му сторіччі, аж на два сторіччя пізніше, як в Україні.[5])

На тлі високо-культурного життя на княжому дворі у Києві виростає небуденна постать геніяльної жінки, першої в світі української жінки-лікарки, Євпраксії-Зої, що зайняла визначне місце у світовій медицині. Євпраксія-Зоя була донькою князя Мстислава Володимировича, внучкою Володимира Мономаха та правнучкою англійського короля Гарольда. Її медичний твір грецькою мовою під назвою „Алліма" тобто „Мазі", не дивлячись на цю скромну назву, є енцикльопедією медичного знання того часу і переховується тепер у бібліотеці Льоренцо Медічі у Фльоренції.[6])

Після розпаду княжої держави українські землі підпадають під зверхність сусідів — Литви, Польщі та у XVII-му віці, за Богдана Хмельницького, під Московщину. Впродовж довгих віків боротьба українського народу з навалами татарсько-монгольських племен із Азії привела до створення могутнього козацтва та Запорозької Січі. Знущання польських панів з українського населення спричинялося до втечі чоловіків на Запорізьку Січ, а часто-густо цілих родин у прикордонні степи. У степах утворилася нова верства українського населення хліборобів-вояків, т. зв. „уходників". Ці неспокійні часи загартували вдачу української жінки. Уходницькі жінки не гірше чоловіків уміли володіти зброєю і постояти за себе, за свої землі та оселі. Турки і татари під час нападів на Україну палили села та забирали молодь до „ясиру". Українські дівчата славилися своєю красою, за них плачено найвищу ціну; дві українські дівчини-бранки стали султаншами Стамбулу, матерями наслідників султанського престолу. Перша з них, Настя Висовська, Роксоляна-Хуррем, дружина Сулеймана Пишного чи Великого (1495-1566), мистецьки представлена у романі Миколи Лазорського „Степова Квітка".[7]) Друга — Настя Повчанська, наречена гетьмана Петра Сагайдачного, стала дружиною султана Османа, правнука Роксоляни. Постать Насті Повчанської, Гюльхуррем, знайшла одухотворення у романі Зінаїди Тулуб „Людолови".[8]) Обидві ці жінки були дуже розумні, мали вплив на ведення державних справ, уболівали над нещасливою долею українського народу та в міру своїх сил стримували султанів від нападів на Україну.

Любов до волі і відвага обстати за свої людські права, як назовні, так і в родині, помічаємо в українських жінок впродовж цілого тяжкого історичного шляху нашого народу. Цілком протилежно розвивається характер і доля жінок на Московщині.

Сторіччя, які пережила Московщина під монгольською зверхністю за Чінґіс-Хана та його нащадків (1248-1480) залишили азійське тавро, як на державнім устрої країни, так і в родинному житті, особливо у заможніших бояр.

Деспотизм у московському державному устрої, що був такий яскравий за царату, бачимо ще й донині у комуністичній Московщині. У протилежність до Московщини в Україні влада мала завжди демократичний характер, як спадок колишнього вічевого ладу, а наша новітня Українська Держава, Українська Народня Республіка, що признала рівноправність жінкам, мала високо демократичний устрій зі свободою слова, друку, віри та з національно-персональною автономією для всіх меншин.

Яскравий образ родинного життя на Московщині знаходимо у збірці законів і приписів, захованої до наших часів під заголовком „Домострой". Енцикльопедія Брокгавз і Ефрон подає, що ця збірка походить із XV-го сторіччя. У писемній формі була зібрана і доповнена протопопом Сильвестром за московського царя Івана IV у XVI-му сторіччі. „Домострой" — це збірка законів і приписів у житті громадському, релігійному та родинному, яких точно дотримувались вищі верстви населення, особливо бояри. Між іншими правилами подається суто патріярхальний родинний устрій: підкреслюється сувора і необмежена влада голови родини: чоловіка, батька і господаря. Жінки ведуть замкнене життя: мають право виходити лише до церкви.

Мистецький приклад ріжниць родинного життя між Україною та Московщиною знаходимо у драматичній поемі Лесі Українки „Бояриня".[9]) Микола Костомарів порівнює життя московських жінок того часу із життям жінок у мусульманських гаремах.

Українська жінка завзято бореться проти впливів московського укладу родинного життя: і після приєднання України до Московщини за-

тримує за собою гідне становище у родині (залишки колишнього матріярхату). Культурна та виховна праця ведеться по манастирях, які були дуже поширені в Україні ще від княжих часів. Багато визначних жінок ішло до манастирів, де присвячували себе опіці над хворими, старшими людьми та бідними, також засновували школи та займалися вихованням дітей. Так, наприклад, мати гетьмана Івана Мазепи, повдовівши пішла до манастиря та була ігуменею у Київському Флорово-Вознесенському манастирі.

Перші прояви жіночого руху в Західній Європі датуються від Французької Революції 1793-го року. Жінки домагаються рівних прав із чоловіками у родинному і громадському житті, організуються перші жіночі клюби, виходять жіночі часописи. Це революційне пробудження жінки у самій Франції не тривало довго, але дало поштовх до розвитку жіночого руху в інших європейських країнах.[10])

В Англії широкий розголос здобуває діяльність т.зв. „суфражисток". Вони влаштовують демонстрації та домагаються допущення жінок до участи у політичному та державному житті країни, а в першу чергу змагаються за визнання жінкам права голосування у виборах. В Америці теж організується Національний Американський Союз Суфражу.

В інших країнах Европи жінки також прямують до унезалежнення жінки, як у родинному, так і в суспільному житті, до т. зв. „емансипації" жінки, яка займає широке місце в літературі, особливо у другій половині XIX-го сторіччя. Жінки домагаються ширших можливостей для освіти, а головне допущення жінок до студій в високих школах. Це домагання жінок щодо освіти було досягнено, залежно від країни, на переломі XIX та XX-го сторіч. (Д.б.)

Нотатки будуть при закінченні в наступних числах.

ТИМЧАСОВА КООРДИНАЦІЙНА ВИХОВНО-ОСВІТНЯ РАДА (ТКВОР), ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ СЕКРЕТАРІАТ

КОМУНІКАТ

Президія Організаційного Секретаріяту ТКВОР в порозумінні із Секретаріятом СКВУ подає до відома, що 18 і 19 травня 1968 р. відбудеться у Торонті, в приміщенні Свято-Миколаївської „Рідної Школи", 4 Белвудс Ав.

ПЛЕНУМ ТИМЧАСОВОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ ВИХОВНО-ОСВІТНЬОЇ РАДИ

за такою програмою:

1. Ліквідація КОМІСІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ,
2. Обговорення і схвалення організаційного проєкту ПОСТІЙНОГО КООРДИНАЦІЙНОГО ВИХОВНО-ОСВІТНЬОГО ЦЕНТРУ СКВ.
3. Вибір ОРГАНІВ того ж центру.
4. Намічення пляну праці на найближчу каденцію.

До участи у пленумі є запрошені: Патрони (спонзори) і члени Комісії УВС, крайові громадські централі, крайові шкільні ради, об'єднання педагогів, наукові установи, жіночі організації, молодечі організації, студентські установи і ОПДЛ.

Світові чи крайові установи, які з певних причин не зможуть взяти участи у пленумі ТКВОР уповноважать до участи у пленумі своїх відпоручників, що перебувають на терені Канади чи ЗСА.

За ПРЕЗИДІЮ
Організаційного Секретаріяту ТКВОР:
З. Зелений **К. Паліїв.**

— — — — — — — —

ПРОГРАМА
Пленуму Тимчасової Координаційної Виховно-Освітньої Ради,
Торонто, 18-19 травня, 1968 р.

Субота, 18 травня, 1968 р.

2.30 по пол. — реєстрація учасників і гостей.
3.00 по пол. — відкриття М. Плавюк, ген. секр. Секретаріяту СКВУ.
3.10 по пол. — правильник праці пленуму.
3.15 по пол. — вибір верифікаційної і номінаційної комісій
3.20 по пол. — звідомлення Комісії УВС і внесок на її ліквідацію — З. Зелений.
3.35 по пол. — запити, дискусія і прийняття внеску.
4.30 по пол. — перерва
5.00 по пол. — звіт Оган. Секрет. ТКВОР і проєкт організації постійного Координаційного Виховно-Освітнього Центру СКВУ — К. Паліїв.
запити, дискусія і прийняття проєкту.

Неділя, 19 травня, 1968 р.

3.00 по пол. — уведення у II-гу частину пленуму — д-р Е. Жарський.
3.05 по пол. — вибір органів Координаційного Виховно-Освітнього Центру СКВУ.
— плян праці на найближчу каденцію.
— закриття.

Президія Організаційного Секретаріяту ТКВОР.

Світова преса заговорила про книжку В. Чорновола

Книжка українського київського журналіста і співробітника Академія Наук України Вячеслава Чорновола „Лихо з розуму", яка була переслана нелеґальним способом восени минулого року з України і видана в листопаді 1967 р. видавництвом „Українського слова" в Парижі, здобуває все більше зацікавлення численних пресових аґенцій і великої світової преси. Тоді, коли частина української еміґрантської преси промовчує чи стримано коментує появу нових підпільних матеріялів з України — багато пресових аґенцій міжнароднього значення, окремі кореспонденти таких часописів, як „Нью-Йорк Таймс", лондонський і нью-йоркський „Таймс", торонтонський „Телеґрам", окремі жидівські організації й аґенції (після отримання перекладу промови І. Дзюби в Бабиному Ярі на англійську мову) звертаються до УІС „Смолоскип" і окремих осіб у Парижі, Нью-Йорку, Лондоні, Торонто й інших містах за додатковими інформаціями, домагаючись дальших перекладів окремих документів на чужі мови.

Зацікавлення листом В. Чорновола до секретаря КПУ П. Шелеста й зібрані ним документи про сваволю та безправ'я російських великодержавних шовіністів і органів КҐБ в Україні, викликали такий великий інтерес серед чужинців, як ніколи в повоєнних роках жодна інша українська справа чи проблема. Хоч не в усіх тих пресових органах представники, яких звертались за додатковими інформаціями, появились вістки, то сам факт їхнього зацікавлення є великим і важливим досягненням наших братів з України, які ризикували своїм життям і свободою, щоб правда про дійсність у нашій батьківщині дісталась у вільний світ.

Найбільше розголосу в чужинецькій пресі здобуло ім'я укладача книжки „Лихо з розуму" Вячеслава Чорновола. Ще 8. жовтня 1967 р. „Вашінґтон Пост" писав про нього: „Справа Вячеслава Чорновола є зараз під розглядом лондонського Бюра (Міжнародньої) Амнестії і вона буде, правдоподібно потрясаючою для всіх тих, які вірять, що серед письменників в Совєтському Союзі переважає свобідніший подув. Совєто-український журналіст Чорновол був заарештований у Західній Україні, коли він заперечував леґальність судів над письменниками й інтелектуалами".

Совєти держать 250,000 в'язнів"

Відома американська колюмністка Едіт К. Рузвелт, статті якої постійно появляються в кількох впливових американських щоденниках, написала велику статтю під повищим заголовком, про те, що в США виявлено факти про російські табори каторжних робіт. Свої інформації Е. К. Рузвелт будує на даних радіо „Вільна Европа", екзекутивного директора „Міжнародньої Амнестії — США" Поля Ляйонса й Української інформаційної Служби „Смолоскип". Авторка статті подає, що в Совєтському Союзі є 250 тисяч в'язнів у 56 концентраційних таборах, інформує про діяльність „Міжнародньої Амнестії", а також про те, що республіканський конґресмен зі штату Іллінойс Дж. Б. Андерсон домагається поставлення на порядок нарад Об'єднаних Націй справи самовизначення поневолених народів та звільнення і повернення всіх політичних в'язнів у комуністичних країнах додому.

Про В. Чорновола, переслідування та російське безправ'я в Україні Рузвелт пише („Сандей Бюллітін", Філядельфія, 31. грудня 1967): „Інша ґрупа, яка постачає інформації з підпільних джерел є Українська Інформаційна Служба („Смолоскип") у Балтіморі. Характеристичний випадок опублікований цією організацією включає Вячеслава Чорновола, журналіста і співробітника Української Академії Наук.

Здогадним „злочином" Чорновола була його відмова свідчити по стороні совєтської держави проти його товаришів-письменників у недавніх „закритих судах". Замість цього Чорновол хоробро боронив своїх колеґ, пишучи листи й заклики в їхній обороні до совєтського уряду. У висліді він також був арештований органами КҐБ (совєтська таємна поліція). Два місяці тому він був засуджений на три роки каторжних робіт.

Протест Чорновола до прокурора УРСР кружляє тепер у державних аґенціях (у США). Документ цей описує павутиння сексотів КҐБ і шпигунів затруднених совєтською державою.

Чорновол подає різні приклади примхливих арештів невинних людей. Його розповідь описує моральний тиск, якого вживають совєтські власті, включно з допитами в'язнів по сім годин без сну й відпочинку. Він також виявляє, що сфальшовані „зізнання" в'язнів, які були вживані для інспірування терору Сталіна, не припиняються і тепер у Совєтській Росії...

(Українська Інформаційна Служба „Смолоскип")

П. Балей

Із записника моєї Матері

Моїй Матері присвячую. — Автор.

У 50-ліття Української Революції в Україні друкуємо для наших читачів цей твір, який насвітлює духовий світ матері і дружини у зв'язку з подіями тих часів в Україні.

Редакція.

Тиждень тому передав мені мій друг, Євген С. . ., записник моєї Матері. Ось він передо мною лежить, розкритий та з пожовклими листками. Так, як людина сивіє, так він пожовк від старости. . .

О друже, ти зробив мені найбільший дарунок, який лише людина може другій людині зробити, бо ти допоміг мені пізнати святий і многостраждальний шлях Жінки, що дала мені життя.

На жовтих сторінках споловіле чорнило і добре мені відомий почерк руки, що викохала й голубила моє тіло, а тепер тихим леготом єднання лягає на мою душу.

Мамо, ми були разом, коли Ти давала мені початок, і коли Ти кінчила свій земний шлях. Коли химерне життя розділяло нас дуже часто, так Твоя смерть єднає нас знову в одне і нерозлучне.

**
*

Я знав, що моя Мати записує своє життя, але я пообіцяв їй, що без її згоди ніколи не поважуся відхилити рубця заслони, якою Вона хотіла закрити тайну сповіді своєї душі. Сьогодні я звільнений від свого обіту, бо сама Вона передала мені цю тайну. Моя душа повна жалю, бо я стратив мою Матір, та одночасно я сповнений глибокого спокою, бо я пізнав її до дна душі і відчув усю повноту її.

Я довго вагався, чи маю право зрадити перед людьми її сповідь, та, по розваженні, я прийшов до переконання, що не смію замикати її в межах власного пізнання, бо вона стала сповідю не лише моєї Матері, але й тих усіх, що перейшли пекло нашого життя і стояли на Голготі замученої Правди їхніх синів. Її життя і смерть — це життя і смерть усіх тих матерей, що склали найбільшу жертву, жертву материнства. Тому, дорогий читачу, прийми цю сповідь, як слід приймати тайну великої жертви. Мені ж вибач, що ту частину моєї Матері, яка є лише моєю, я заховав для себе і тільки для себе.

1. 5. 1918.

. . . Діти мої — горда радість мені, хоч і щоденні турботи. Він — білявий шибайголова, вона — смаглява, як циганка і жива, як живе срібло. Мені аж дивно, що таке мале може бути таке чорне і таке вертке. Як беззуба гадючка. Тому життя мені таке дороге стало, таке повне від теперішньої любови та від мрій про майбутнє. . . Що буде з моїх дітей? . . Я так шалено хотіла б знати вже сьогодні, яка доля моїх малят. Які зорі освічуватимуть їхні шляхи? . . . І тому я так пристрасно хочу жити! Жити для своїх дітей, щоб вибороти для них найщасливіші зорі і любуватися їх красою та щастям. Я вірю, що не людина прив'язана до своєї зорі, а зорю можна прикути до людини, — ту найгарнішу, ту найщасливішу, яку віднайти і з'єднати може лише мати для своїх дітей. І я хочу і мушу ті зорі відшукати, і їх шляхом вести моїх малят, а потім бачити і радуватися, коли вони стануть великі, дужі і щасливі. Я безтямно боюся смерти. Я не хочу вмирати не лише тому, що вони ще малі та безпомічні — я взагалі не хочу вмирати, хоч знаю, що колись таки умру. Знаю і це „знаю" каже мені писати оці мої записки, бо я ніколи не хочу розлучатися з моїми дітьми; ніколи — навіть тоді, коли помру. Я хочу залишити їм свою душу, яка розмовляла б з ними на сторінках цієї книги та була б для них завжди їхньою матір'ю, що хоче для них найвищого добра і найбільшого щастя. Нехай же Господь Бог просвітить мій розум і облагородить моє серце, щоб я потрапила поєднати добро Твоє, Господи, з щастям моїх дітей.

10. 5. 1918.

Страхіття війни вигнали нас з нашої запашної Холмщини аж на поліські болота. Чоловік працює в конторі товариства будови доріг і мостів, а я вчителюю. Ми живемо недалеко Мозира над Прип'ятю, в селі Новосілки. На лівім, стрімкім і високім березі ріки розкинулось невеличке чепурне сільце поліської дрібної шляхти, а на другім плоскім березі — розлогі та зелені луги, порослі корчами лозини і глоду, засіяні дрібними озерцями, що поповнюють свої води та запліднюються свіжим нарибком при кожночаснім виливі Прип'яті. Це місце задушних конвалій та безчисельних диких качок — це спокуслива принада для дітей.

Вчора пополудні пішов наш син гуляти з дітьми. Вже сонце сідало на лісисті обрії, а його ще не було дома. Я дуже тривожилася. Прийшов чоловік з праці і я поділилася з ним своєю тривогою. Він кинувся по селу шукати. Вже був

густий присмерк, як чоловік вернувся з мокрим і заболоченим Мироном. Я чула, як батько, ще на дворі, читав проповідь синові, а той ішов мовчки, понуривши голову.

Виявилося, що наш Мирон плавав човном через ріку на луги з двома сусідськими ровесниками. Вони спільними силами кинули в човен дерев'яну колодку, до якої він був прикріплений і, викравши в батька ровесників, весла, подалися на другу сторону шукати качачих гнізд. При переправі знесла їх течія у низ ріки, а при повороті-віддалила їх ще більше від села. Батьки, розпитуючи між людьми, довідалися від старого Сидорича, що якісь малиші перепливали човенцем до другого берега. Чоловік і всі рибалки з села кинулися перешукувати ріку і знайшли малих одчайдухів, як вони тягли мілиною берега свій човен вгорі ріки до села...

Сьогодні я можу вже спокійно про це писати, але вчора я думала, що розум утрачу. Що я не передумала, які лише страшні припущення не мучили мою голову, поки я знову не побачила його живим та здоровим! Тоді моя радість, що бачу сина, перемішалася з ще неутишеною журбою і з тількищо зродженим гнівом. Я хотіла вдарити його, та чоловік не дозволив. Він сів проти сина і говорив, картаючи його довше, ніж пів години. Я бачила, як Мирон терпів усією душею, ще більше, ніж терпів би від ударів лозиною.

Мирон — це незвичайно вразлива дитина, а при тому дуже жива і непосидюча. Я боюся, щоб він не вдався в батька. Не тому, що муж погана людина. Ні, він добрий — а часами аж надто добрий, та, одночасно, він якийсь незбагнутий. Він — мрійник, і в ньому неспокійна душа. Його ніколи не задовольняє те, що він має. Він завжди хоче чогось, чого і сам не знає. Я бачу, що родинне життя — йому замало. Не тому, що він нас не любить. Ні, він любить нас, та, одночасно, його тягнуть речі небезпечні і непотрібні. Його зараз полонила революція і він переконує нас, що всі ми не русскі, а українці. Він каже, що наша мова — це мова великого народу, а не малоросійський говір. Він просиджує в Мозирі більше, ніж треба, а дім і діти залишає на мою голову. Я живу у вічнім страсі за нього і за себе з дітьми. По околиці вештаються збунтовані матроси, а я сама з двома діточками. Він приїздить тепер з Мозира по кількох днях неприсутности і я, сповнена жалю і страху, дорікаю йому і плачу. Він слухає мене, та я бачу, що він не чує, що я говорю. Киває мені головою і притакує та обіцяє, що це останній раз, але я бачу, що його очі втікають десь у далину, а його думки заняті не мною і не домом.

...Мене щораз більше тривожить революція. Передучора приїхав до нас двоюрідний брат чоловіка, Шум Петро. Він студіює в Київському університеті.

Я знаю, що це негарно, але я хотіла б позбутися цього гостя з хати. Я боюся його і їхніх розмов. Вони обидва з чоловіком сидять допізна вночі і говорять та читають. Я вдаю, що сплю і підслухую крізь відхилені двері. Вчора вночі я зачула таку розмову:

Петро розповідав про події в Києві, хвалячи порядок і спокій, з яким відбувається там революція. Коли скінчив, чоловік заговорив пристрасним голосом: „Чого ж ми ще тут сидимо?! Я хочу, Петре, на наші землі, хоч би й мав пішки йти через чорні ліси."

Петро подумав і сказав: „А що ж ти зробиш з родиною?"

Я вся затерпла, вичікуючи, що скаже чоловік. Він встав, пройшов по кімнаті і знову заговорив притишеним, і, мені здавалося, заломаним голосом: „Що ж я можу зробити?... Куплю віз і коні, заберу родину і поїду додому. Там я буду вільніший, бо у себе і між своїми. Наші батьки живуть і, напевно, вже вдома."

Я малощо не заридала в голос. Він хоче лишень тому додому, щоб бути вільним! Від кого він хоче звільнитися? Для кого потрібна йому воля?...

Вчора від'їздив Петро, а з ним поїхав чоловік до Мозира. Перед від'їздом він звернувся до мене:

— Чому ти така бліда і змучена?

— Чи ж немає чого? — сказала я з докором. — Двоє дітей, дім, а я сама. Ти в останній час далеко від мене і від дітей.

Він вимушено засміявся.

— Звідки у тебе цей трагізм у голосі? Я ж увесь час при вас, і що буде вам, те й мені.

А прощаючись, сказав: „Я лише звільнюся зі служби, заберу платню для робітників і зараз назад. Ще цього місяця ми мусимо виїхати додому."

І я знову залишилася сама з дітьми. Увечорі він не вернувся. Я сиділа цілий час при вікні і вичікувала пасажирського пароплаву. В мене на колінах заснув Мирон, та мені було не до сну. Я пересиділа пів ночі і не діждалася.

Сьогодні вранці я вислала Мирона між матросів, щоб він підслухав, що вони говорять про нас. В обідню пору прийшов Мирон і я почала

його випитувати. Та він не сказав мені нічого. Так, матроси говорили щось про нас, бо згадували батька, але він не міг собі нічого запам'ятати. Мене огорнув розпач, бо я бачу, що мій син буде подібним до батька. Він розсіяний і якби не з цього світу. А може недорозвинений?... Не знаю. Знаю лише, що тяжко, невимовно тяжко, бути матір'ю і жінкою для людей не цього світу...

— — — — —

3. 7.

Ми вже в дорозі. Нехай Бог всемогутній благословить нас у цій жахливій самотності! Ми лиш самі з парою білих коней і здоровим військовим возом.

Наш перший нічліг у дорозі.

Село досить велике і гарне. Я колихала своє немовля і примостила сина. Чоловік надворі біля коней — спить під будою нашого воза. Завтра в'їжджаємо в полосу непроглядних лісів. Я дуже боюся цієї дороги і дораджую чоловікові заждати, може підшукаємо бодай ще одну родину для товариства. Та він махає рукою і не погоджується. Я бачу — його щось гонить додому. Він постійно в піднесенім настрої, але дуже діловий і запопадливий біля нас...

10. 7.

Ми цілий тиждень їхали лісом, натрапляючи лише на хутірці і лісові тартаки. Дорога була жахлива. Майже бездоріжжя. Кілька разів на день треба було злізати з воза і йти вбрід попереду через величезні калабані, що заливали шлях. Коли б в'їхали, не знаючи ґрунту, застрягли б на безлюдді, серед лісу і дичини.

Вчора ми натрапили на одну колонію серед лісу, та наша радість була передчасною. Колонію замешкували мазури і не дозволили нам у себе ночувати. Ми виїхали за село і заночували під лісовою шопою, покиненою і напівроззваленою. Цілу ніч тривожило мене виття вовків. Та я горда зі своїх мужчин. Так, Мирон виросте на мужчину!...

Коли ми розтаборилися, чоловік з Мироном настягали скирту ріща і розпалили вогонь. Чоловік примостився біля вогнища, а я, приготувавши на возі місце для дітей і для себе, кликала Мирона. Він же заявив із зрілою повагою:

— Ні, мамо! Я сторожитиму з татом. Ти не бійся, ми будемо добре пильнувати.

Не помогли ніякі намови. Він із сокирою в руці примостився біля батька і, очевидно, огрітий теплом вогнища, незадовго заснув. Зате я не спала, перегукуючись з чоловіком.

(Далі буде)

ОДЕРЖАЛИ МЕДАЛІ

Марія Паньків.

З нагоди 100-ліття Канади федеральний уряд надгороджував медалями своїх горожан за певні заслуги, а головно добровільну працю в ріжних ділянках життя. Між багатьма іншими нагородженими є учителька, пані Марія Паньків, мешканка Вінніпеґу. В цей час вона вчить музику в Ізаак Нютон школі в молодших клясах. Одружена з Олександром Паньковим, також учителем по фаху. В родині є 5 дітей, від 2 до 16 років — одна донька і чотири сини.

Пані Паньків з дому Гренчук. Початкову і середню освіту побирала у Вінніпезі. Свій В.А. вона одержала в Манітобському університеті. Початково навчала в школах в містечках Нерол і Лек дю Бонет. Опісля навчала у Вінніпезі в школах: Флоренс Найтінґей, Робертсон, Лорд Нелсон, Вікторія-Алберт і Еллен Доґлас.

Пані Паньків є членом кількох професійних освітніх груп, включаючи Асоціяцію Модерних Мов Манітоби. Впродовж років вона присвячувала добровільно свій час навчанню музики, фізкультури, дитячому мистецтву, писанню, драмі і праці з малорозвиненими дітьми.

— — — — — —

Дві інші українки міста Вінніпеґу одержали медалі з нагоди 100-річчя Канади: пані Марія Вавриков, адвокат по професії, активна в політичнім і громадськім житті та пані Марія Дима, активна в українських та англомовних організаціях.

С. Стечишин

До статті „За душу української дитини"

Відкриваємо на сторінках „Променя" дискусію на найбільш пекуче в наших часах питання. Авторка в цій статті твердить, що лише українська мати відповідальна за навчання дітей української мови. Чи справді так?

Редакція.

Стаття Лідії Лугової „За душу української дитини" в квітневім числі „Променя" заторкнула болючу для нас усіх справу затрати рідної мови. Авторка зовсім оправдано обвинувачує за це батьків, зокрема матерів.

Ось її слова: „Коли б кожна мати рішучо поставилась і подбала, щоб її діти задержали рідну мову хоч у своїм домі, то не губили б ми своїх дітей по чужих дорогах..."

Нема куди скривати правди, що байдужність батька й матері, а найбільше матері є головною причиною, чому наші діти не знають рідної мови. Коли б у наших родинах прийналася засада і стала твердим, непорушним, обов'язуючим законом, що діти мають від колиски виховуватися на рідній мові і виростати в українській атмосфері, то не було б потреби тривожитися нашим майбутнім та боліти душею, що тратимо молоде покоління.

Мусимо ствердити прикрий факт, що в багатьох українських родинах батько й мати розмовляють між собою англійською мовою і на ній виховують своїх дітей. Де ж мають діти навчитися рідної мови? Неодні батьки покладають великі надії, що рідна школа якимсь чудом навчить їх англомовних дітей рідної мови. Яка це кривда для таких дітей сидіти в українсько-мовній школі як на турецькім казанні. Звичайно, це їх знеохочує, утруднює працю вчителя і не дає бажаних наслідків. Знаємо немало таких дітей, що пересиділи в рідній школі два три роки і як не знали розмовної української мови, так і не знають. Мудро говорить наша приповідка — Нагинай галузку поки молода. Або друга приповідка — Чого Івась не навчився, того Іван не зможе.

Не можна сподіватися, що вчитель створить якесь чудо і навчить англомовну дитину рідної мови за кілька годин тижневого навчання. Це ще сяк-так удалося б, якщо б батьки активно співпрацювали з учителем і допомагали дітям з домашніми задачами, провірювали їх працю, проводили з ними читання, провадили з ними розмову рідною мовою. Та чи всі батьки аж так дбають? Відповідь на це дає Лідія Лугова у згаданій статті.

Звичайно чуємо нарікання на несприятливі обставини, мовляв, чуже оточення й сильно діючі асиміляційні чинники стають на перешкоді навчати дітей рідної мови. Але це тільки викрут оправдання себе. Добре знаємо, що ті самі обставини й чинники діють для всіх. Чому ж одні батьки можуть передати своїм дітям рідну мову і зблизити їх до українства, а іншим не вдається? Відповідь на це дуже проста. Бо одні батьки про це дбають, а другі легковажать. Дбайливі батьки самі між собою говорять рідною мовою і строго придержуються тієї самої засади з дітьми та в товариських взаєминах з українськими сусідами чи знайомими. Через таку щоденну практику рідна мова приходить дітям легко, невимушено, з чистою українською вимовою.

Коли вже висувати аргумент, що канадійські обставини несприятливі плекати рідну мову, то це само собою дає визов протиставитися перешкодам і поборювати їх для самозбереження. Наявність небезпеки повинна бути поштовхом збільшити всі зусилля й охоронити себе. Тільки слабодухи або байдужі піддаються.

Мати це перша вчителька рідної мови і від не залежатиме, чи її діти знатимуть рідну мову, чи ні. На жаль, мусимо сказати собі правду в очі, що багато наших матерів ставиться легковажно до рідної мови. Це остільки більш прикре, що маємо їх в рядах нашої організації. Неодні займають чолові позиції в наших громадах, виступають з промовами, а діти їх не вміють обізватися по-українськи. Закрадається англійська мова між жінками навіть і на сходинах.

Чи не прийшла пора серйозно застановитися для чого організація існує? Чи не розминається вона з своєю ціллю? Бо яка користь на дальшу мету, що маємо велике членство, влаштовуємо вдалі підприємства, добре виконуємо ділову працю, коли сама основа нашого дальшого буття захитана і їй не приділяється належної уваги. Яке ж перед нами майбутнє?

Було б бажаним, щоб матері забирали слово і виказували свої погляди на сторінках „Променя". З цього напевно була б користь. Обміна думок у виховних справах могла б зрушити байдужність та допомогла б розглянутись у можливостях поправити ситуацію.

Наталія Кібець

По країні наших батьків

ШАХТЯРСЬКА СТОРОНА

Їдучи поїздом на південь від Харкова, поминувши важливу вузлову станцію Красний Лиман, ви одразу зауважите якийсь незвичайний краєвид, несхожий на знайомі степи України. Це впадає у вічі і вдень і вночі.

Вночі ви їхатимете сотні кілометрів через море вогнів. Удень — чи ви їдете з Харкова до Маріуполю (від 1948 р. Жданово), чи з Дніпропетровська до Ростова, хоч би де зупинились, хоч би де оглянулись, обов'язково побачите на обрії кілька якихось незвичайних височин. Це терикони — гори пустої породи, яку день і ніч вивозять вагонетками із кам'яновугільних шахт. Перед вашими очима у всіх напрямках уздовж і впоперек біжать залізниці і йдуть металеві щогли високовольтних ліній.

Одного, чого ви не бачите це підземну частину місцевості. Все тут стоїть на цілому лабіринті підземних розробок, які тягнуться на тисячі миль скрізь і всюди, так, що іноді в селищах і містах осідають будинки.

Що ж це за така частина землі української? А це й є той знаменитий Край ДОНЕЦЬКИЙ, в надрах якого лежать: найвищої якости вугілля, запаси якого дорівнюють десяткам мілліярдів тонн (антрацит і коксове), кам'яна сіль, гіпс і ангідрид (що мають велике промислове значення), поклади крейди і білого мергелю (цінні для виробництва цементу і вапна), вогнетривкі пісковіти і глини (для вогнетривкої цегли — обкладання топок паротягів і металургійних печей), близько розташовані залізні марганцеві руди Кривого Рогу і Никополя.

В той же час донецький край відомий як багатюща хліборобська сторона. Влітку понад дорогою розлягаються в безмежну широчінь лани озимої пшениці, соняшників і кукурудзи. Донецька земля мальовнича та багата родючими полями і своїми надрами.

Донбас лежить недалеко від найважливіших центрів країни. Простягся він уздовж Донецького кряжу, понад річкою Дінцем з заходу на схід, але до Азовського моря не доходить. До Донбасу входять південна частина Луганської області і північна частина Донецької області. На південному сході Донбас виходить за межі України, захоплює південно-західний кут Ростовської області.

Північ Луганщини — степи за рікою Дінцем, туди вже також поширюються родовища вугілля — заново відкриті. Південна частина Донеччини — це власне приазовські степи. Тут є відомий промисловий центр Маріуполь, що по суті являється морськими воротями Донбасу.

Тісні економічні зв'язки Донбасу об'єднують окремі економічні райони Ворошиловоградської (Луганської), Сталінської (Донецької), Дніпропетровської і Запорізької областей в єдиний великий господарський комплекс.

Щоб мати трохи уяви про особливості басейну — Донецького Кряжу познайомимося вкоротці з його геологічною історією.

ДОНЕЦЬКИЙ КРЯЖ — горбиста височина, видовжена з північного заходу на південний схід. На заході, південному заході і півдні Донецький кряж непомітно зливається з просторами рівнинного степу. На півночі, до долини Дінця він обривається крутим уступом. Найвища вершина Донецького кряжа — МОГИЛА МЕЧЕТНА. Колись в далекому геологічному минулому, Донбас мав вигляд гірської країни. З часом тепло і холод, вода і вітер зруйнували Донецькі гори, від них лишився тільки фундамент — теперішній Донецький Кряж. Поверхня Донецького Кряжа розчленована численними долинами річок та балками. На схилах долин і вододільних просторах на поверхню виступають кам'яні породи, які складають нерівності рельєфу. В таких місцях Донецький Кряж ще зберігає гористий вигляд, особливо, яскраво виявляється вздовж правого берега Сіверського Дінця, а також на нагольному кряжі, розміщеному у верхів'ї річки Міус.

Головний вододіл проходить уздовж головного антикліналю (витіснені з глибини на поверхню верстви порід утворили своєрідне склепіння — підняття, з численними складками на схилах, це склепіння і називають ГОЛОВНИЙ ДОНЕЦЬКИЙ АНТИКЛІНАЛЬ). На південь з Донецького Кряжа течуть річки в Азовське море. Найбільші з них: Кальміус, Сланчик, Міус і Тузлов.

На північ від головного вододілу всі річки течуть у Сіверський Донець.

Взагалі річок на Донбасі багато, але вони як правило малі. Тільки на весні, коли на схилах Донецького Кряжа розтане сніг, річки несуть багато води. Вона вирує, зринає водопадами, стікає бурхливими потоками, які нагадують, що колись ці річки були гірськими. Влітку біль-

шість з них пересихає, лише Донець залишається повноводним, зрошуючи північні схили Донецького Кряжа. На Донбасі багато балок, всі вони розлогі і дуже розгалужені. В схили балок часто врізуються яри. В балках немає постійної течії води, але на схилах з щілин кам'яних порід часто б'ють джерела. Схили балок і річкових долин на Донбасі де-не-де заросли чагарником і лісом. У донецьких лісах переважають дуб, липа, член, чорноклен, акація, ясень і берест. Ці ліси збагачують і прикрашають краєвиди на землях непридатних для посівів. Південна межа вугленосного Донбасу не доходить до Азовського моря. Між берегом моря і Донецьким Кряжем виступають кристаличні породи, особливо граніт. Кам'яні породи часто утворюють на поверхні підняття — могили. Найбільші з них Кам'яна, Токмак, Корсак і Більмак. Відомо багато народних пісень і переказів про ці могили. Особливо популярними були думи про САВУР-МОГИЛУ (біля річки Міусу), що стояла на шляху, по якому тікали в старовину полонені козаки з татарської неволі. Пов'язана вона з іменем одного з найулюбленіших героїв визвольної війни 1648-1654 років — Морозенка:

...Вони ж його не стріляли
й на четі, не рубали;
тільки з його молодого
живим серце виривали.
Взяли його поставили
на Савур-Могилу:
„Дивись тепер, Морозенку,
на свою Вкраїну."

Приазов'я — край безмежних полів пшениці; край багатих урожаїв. Через Приазовську височину протікає багато річок. Течуть вони у скелястих долинах. Біля підніжжя скель з тріщин вибиваються рясні джерела холодної, прозорої води. Часто гуляють тут суховії, але праця по насаджуванню лісів особливо в долинах річок зберігає природні і збудовані водосховища.

Посилене заселення Донбасу розпочалося наприкінці 16 ст. Першими осілими поселенцями були козацькі зимовники. У східній частині Донбасу їх створювали донські, а в західній — запорозькі козаки.

У 18 ст. коли в Росії посилилося кріпацтво, донецький степ почали заселяти втікачі-кріпаки. Спочатку Донбас був сільськогосподарським краєм, хоч і тепер сільське господарство становить важливу галузь господарської діяльності населення, але в основному Донбас є промисловий.

Колись донецькими степами мандрував відомий вчений Менделєєв. Донецьку землю він пройшов вздовж і впоперек, збагнувши які багатства скривають її надра." ...Все тут знайдуть, — писав учений. — Виросте колись тут місто коло міста, завод біля заводу, замість пустинного степу, рідко заселеного... за допомогою вугілля і руди виникне багатющий розквітлий край... Тут задрімав покищо козак, але заждіть, проснеться він і покаже себе з нового боку, з якого мало хто його знає, з боку промислового, живого, практичного".

І воїстину прокинувся козак, як казав Менделєєв, виявив себе з промислового боку, став індустріяльним гігантом, але не виявив себе ще політично, ще не став вільним невідкого не залежним, господарем у своїому краю... Але прийде і на то час...

Міннеаполіс, Мінн.
вересень 1967 р.

Тобі Робінс, торонтонська артистка виїхала з Канади до Англії. Тепер вона є зіркою лондонської успішної п'єси „Навиворіть". Панна Робінс дійшла до вершин тут у Канаді, виступаючи в театрі „Крест" та Шекспірівських виставах у Стратфорді. В останніх роках була зайнята виступами у Бі-Бі-Сі та в театрах Лондону.

Фото Телеграм, К. С.

PROMIN

Vol. IX, 5 ENGLISH SECTION MAY, 1968

CONGRATULATIONS

Miss Valerie Kasurak, Windsor, Ont., is one of the appointees to the Canada Pension Plan Advisory Committee announced by Health & Welfare Minister Allan J. MacEachen in Ottawa recently.

The Advisory Committee, appointed for 4 years, is to review from time to time the operation of legislation governing the Canada Pension Plan, the state of the Investment Fund and the adequacy of coverage and benefits under the Act. The 15 member Committee (Miss Kasurak being one of the three women) is to meet at least once a year in Ottawa and at such other times and places as it deems necessary.

Miss Kasurak born in Brandon, Man., moved as a child with her parents to Windsor. After finishing her schooling, she continued at Assumption College, Windsor, and Western University, London, Ont. Her career, which brought her into community work, started as secretary to two Mayors of Windsor (David Croll and Arthur Reaume). Upon leaving this position, she became Secretary to the Administrator of Windsor Social Services. This is not the first time Valerie's abilities have been recognized.

In 1964, Miss Kasurak was named to serve on the Canadian delegation to the Human Rights Commission at the United Nations in New York.

In 1965 she represented Canada at the U.N. session in Geneva, Switzerland.

Miss Kasurak has made a successful career in a predominantly male field, becoming one of Windsor's top insurance agents. She joined the Excelsior Life Insurance in 1948 and in 1961, having led in her company 7 out of 8 years, was elected as the *first woman* to hold office of a Regional Vice-President of Life Underwriters of Canada. This led to her being named a Charter Member of the Bronze Circle of the Women Leaders Round Table. Circle members must have qualified for 10 or more years for the Round Table in order to be eligible to this International Organization of TOP WOMEN LIFE INSURANCE AGENTS.

In 1955 Miss Kasurak was named "Ukrainian of the Year" for Ontario and Michigan by 200 member Ukrainian University Graduates Club. The award is presented annually to a resident of Ontario or Michigan who contributes the most to the American-Canadian way of life. Her greatest contribution, over a period of years, was in the field of fostering better understanding and tolerance among all religious, national and ethnical groups in and between the two nations.

Valerie Kasurak

One could hardly imagine that this young, energetic, popular lady would not have tried politics. Permit me to quote from a newspaper article: — "A candidate none expected to make a showing, Valerie Kasurak lost her bid on the third ballot. She held on to the end. Had Miss Kasurak won, it would have been a victory for the underdog. She had no great financial backing and no organization... but lots of spirit. Mr. Gray, who won the nomination by 50 votes, went on to win the federal seat."

Never one to sit basking in her glory, and taking life easy, Miss Kasurak is active in some 15 organizations: serving on the Board of Y.M. & Y.W.C.A., Windsor Chamber of Commerce, Windsor Human Rights Council and Citizenship Council as well as being an active member of the Institute of International Affairs, Windsor Committee on Bilingualism & Biculturalism, Business & Professional Women's Club, Ukrainian Canadian Business & Professional Ass'n, Ukrain-

GOLDEN JUBILEE OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA

In 1968 the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada is celebrating its Golden Jubilee since the founding of the Church in Canada. The initial decision to organize the Ukrainian Orthodox Church in Canada was made by 150 lay leaders of the Ukrainian pioneers, living in various parts of the prairie provinces, who met in Saskatoon Saskatchewan on July 18-19, 1918. This meeting chose to organize a church which would fulfill the spiritual needs of the Ukrainian pioneers, provide sympathetic and progressive leadership and permit them to retain their language, culture and traditions within the Canadian democratic system. These leaders chose the Orthodox Church, because it had served their ancestors well, in the Ukraine, for over ten centuries.

The Ukrainian Greek-Orthodox Church is an integral part of The One, Holy, Apostolic, Universal Church, founded by Christ the Spiritual Head of the Christian Church. The Ukrainian Greek-Orthodox Church conforms to the dogmas and rites established by the first Seven Ecumenical Councils of the Christian Church and functions in harmony, spiritually, with the other Eastern Orthodox churches. Administratively the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada is autonomous and democratic, governed by Canadians of Ukrainian descent, and is independent of foreign domination or influence.

The Jubilee Year officially proclaimed on January 14th, New Year's Day by the Church Calendar, by His Grace Metropolitan Ilarion, Head of the Church in Canada, from his headquarters in Winnipeg. The Jubilee Committee, headed by Very Rev. Fr. F. Kernisky, chief administrative officer, announced the following objectives for the Jubilee Year:

1. To intensify the dissemination of Christian principles and emphasize the importance of their implementation in the Ukrainian community in Canada.
2. To inform Canadians of the extensive and important role of the Ukrainian Orthodox Church in Canadian society, since its organization fifty years ago.
3. To establish a strong missionary branch with suitable staff.
4. To conduct an intensive missionary fund campaign to raise $300,000.00, in the Jubilee Year for the above objectives.
5. To honour the pioneer workers of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.

The church celebrations will be climaxed by a special massive jubilee meeting of its faithful in Saskatoon July 6-7, 1968. This will be followed by territorial meetings in major centres and in each congregation. At present the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada has 140,000 followers in 288 congregations from coast to coast, served by 92 Priests and four Bishops, at the head of which is Metropolitan Ilarion. The Church has a Theological college, the St. Andrew's College, on the campus of the University of Manitoba. The College Principal, Very Rev. Dr. S. W. Sawchuk, is one of three original Priests of the Church.

---

ian Canadian Committee and others. She is a member of the Ukrainian Greek Orthodox Church.

Valerie, as she is popularly known, has served in many capacities in our Sojuz Ukrainok Kanady, attended a number of conventions and therefore it is of double interest to our organization to learn something about this Ukrainian-Canadian girl. We are sure to hear much more about her in the future and we wish her well. Congratulations Valerie!

H. Romanchych-Kowalchuk.

Princess Olha

Princess Olha — renowned ruler of Ukraine-Rus — assumed the throne in 945 after the death of her husband, the Kievan prince, Ihor. As protector of her young son, Sviatoslav, she ruled the country until 964. Neither the date of her birth nor her origin have been conclusively determined. There is, however, some basis for the contention that she was the daughter of a Pskovian prince.

Her subjects deified Olha, and honoured her with the title, "the Wise". Olha became a Christian at a time when Rus was still a Pagan state. She gained a reputation for fairness to conquered peoples and generosity to her subjects, but she was a fierceless and fierce detender of Rus in the face of enemy onslaughts. The Ukrainian church has beatified her.

О. Сизоненко

БІЛІ ХМАРИ

Фрагменти з книжки „Білі хмари", Київ, 1965.

Де живуть наші батьки, матері, там живуть і вітри, які нас обдували в дитинстві. Оті перші вітри, що обдували нас на маминих руках, і ми, вперше відкриті їм, захлиналися від того незвичайного потоку безмежжя, краси і неосяжності. Здригалися, невміло мружили очі і починали входити в світ, який звемо життям.

Живуть там за маминою і батьковою хатою вітри, і птахи, і сонце, і земля твоя, і твій рід, і твої перші кроки.

Більшість людей носить це в серці повік. А якщо є щось святе на землі, то це перше за все, мама і батько. І батькова хата. І мамине слово. І стежки, по яких вона ходила і на яких вчила ходити й тебе. Стежки, поля, городи.

По інших ходив ти сам. На війну, у навчання. В кохання. На роботу. Це вже твої власні — щоденні будні, яких наче й не помічав колись, а тепер згадуєш їх урочисто, детально, мовби щось найголовніше в житті.

Найперше твоя стежка — та, що виводила з двору на вулицю.

Двір був зелений, поріслий споришем. Восені на ньому з'являлася біла скирта пахучої соломи, а влітку не було нічого. Тільки стояв погребник та собача будка під хатою, та кущ смородини.

По цій стежці ти вперше вийшов з порожнього двору на вулицю. А значить — у світ. Вийшов тримаючись за мамину спідницю, бо в руках у неї щось було: мама ніколи не мала вільних рук. Щось носила ними, робила щось.

Клята стежка була нерівна. Ти спотикався на вибоїнах і падав, повисаючи на маминому фартусі, мов гімнаст на кільцях. Іноді фартух виривався з рук і ти падав по-справжньому. Проте не плакав ніколи, підводився найчастіше сам і продовжував іти вслід за мамою. Тому маєш тепер міцні ноги.

Коли ти підріс і вже вільно тримався на ногах, мама завжди посилала тебе вперед: вона хотіла бачити тебе кожної хвилини та не зводити з тебе очей, щоб бува, з її сином чого не трапилось. Або мала втіху дивитись на тебе.

— Іди, синочку, вперед!

І ти йшов. Відчував на собі мамин погляд і намагався йти рівно і гарно. Може, в нас і хода легка і стрункість якась є тільки тому, що мама дивилась на нас, не зводячи очей. Від самого пуп'янка до кінця свого життя. Все пускала нас уперед і милувалась нами.

Людина завжди прагне до волі і самостійности. І от настає час, коли ти починаєш тікати з двору у самостійні мандри. То були далекі мандри! На середню вулицю. Або на горішню. Інших у селі не було.

Ішов провулками, через городи. Та все оглядався чи видно хату твою, бо треба ж було втрапити й назад. А зустрічні люди питали тебе: „Чий ти?" І ти не знав, що відповісти окрім „мамин". Тебе ще тоді ніхто не знав у селі, ти був чимсь новим, небаченим, без якихось громадських прав, бо вони починаються з імені людського, а твоє ім'я було ще невідоме нікому.

— Чий, ти? — питали тебе дорослі люди, скоріше з цікавости, ніж з погрозою. Але це питання завжди лякало тебе і ставило в безвихідь, і в сміхові тому вчувалось тобі кепкування, глузливість. А ти теж нікого не знав, і незнайомі люди викликали в тебе побоювання.

— Чий ти? — питали тебе на вулицях, а потім у школі.

— Чий ти? — питають, коли беруть в армію, чи на війну...

Чий ти? — питають, коли в тебе щось виходить в роботі хороше або, навпаки, погане.

— Я ваш, ваш! — відповідає людина, що недавно трималась за мамину спідницю... І яким ви мене виховали, таким я і є. Тому мої достоїнства — це ваші достоїнства, а мої вади — це також ваші.

— — — — —

Так, це твій дім. Щоб з тобою не трапилось і куди б не занесла тебе доля, твої успіхи чи невдачі — все одно домом твоїм було і залишиться... Степове село, в якому ні садів, ні річки...

І все ж воно наймиліше у світі, це непоказне село на великій рівнині. У найбільших столицях Європи, які доводилось брати у війну, ти згадував це село... Тут жили твої батьки. Тут пройшло т в о є голодране дитинство. Тут навчився любити світ, і людей, і музику, і літературу. Небо і зорі, і місяць, і перші радощі, і перші печалі — все для тебе почалося тут, все увійшло і лишилось в тобі навіки. Все з чого складається людське життя і сама людина.

Благословенний і щасливий будь, мій рідний дім, моя багатостраждальна Ново-Олександрівка, голубко моя степова, непоказна і мила. Я тебе люблю великою синівською любовю, і

почуття цього вистачить мені на весь вік. І скільки я любитиму тебе, стільки я й буду людиною. А інші хай собі як хочуть, хоч ніколи не вартий поваги той, хто забуває землю, яка його породила, і нехтує тими людьми і місцями, в яких він виріс...

— — — — —

Наші мами! Ви навчили нас ходити тими степовими дорогами. Навчили без жодного слова, своїм життям, любити дороги, той степ і тих людей, серед яких ви жили й працювали, яких любили й поважали теж не на словах, а спільною роботою і єдністю з ними. Наші милі, роботящі, найкращі у світі мами! Були ви ніби й суворі, але були ви й добрі, як усі люди нашого степового дитинства...

Ганна Черінь

ВНОЧІ

Вітер дише, вітами колише,
Мов до танцю, крешуть цвіркуни.
Густо-синє небо все темніше —
Тільки очі сяють з глибини...

Зорями заткана чорна сукня —
Ніч-красуне, як спокійна ти!
Думко, що буваєш всемогутня,
Дай мені спожити самоти!

Зупини вітрець; нехай не дише.
Хай замовкне пісня цвіркуна...
Хай мені налле північна тиша
Повну чарку чорного вина.

ЗУСТРІЧ

МОНТРЕАЛ, КВЕ.

Дня 1. 2. 1968 відбулася зустріч-вечеря представників українського громадянства з членами товариства „Обєднаних Націй" (United Nation Organ), „Товариство Віль Марі" (Chapitre Ville Marie) й представники „Жіночої Ради Монтреалу" (The Montreal Council of Women).

Зустріч ця відбулася, щоб англо-франко й україномовні громадяни канадійської держави замешкалі в Монтреалі себе взаїмно ліпше пізнали, познайомилися й не були для себе чужинцями.

Членки т-ва Доньки України постарались, щоб гостей якнайкраще привітати, погостити й забавити. А на столах було розложене односторінкове резюме про наше т-во, яке було призначене для розповсюджування під час українського тижня на Експо 67 в Монтреалі та на жаль воно було заборонене міжнароднім правом заряду павільйону через одно речення. З цього резюме шановні гості довідалися деякі дані й завдання нашої організації.

Заля Собору Св. Софії була прикрашена образами виключно з тематикою українського фолькльору (Труша, Перфецького, де Браде, Сомко, Радченка, Крюкової, Кубарського й Темертей). На столах виложили прекрасні зразки нашого мистецтва: вишивок, кераміки, різьби, писанок, а також декілька екземплярів книжок — тематика, чи видання яких, могло бути предметом зацікавлення гостей.

В склад меню вечері включили найбільш питоменні страви українського народу: пиріжки, борщ, вареники, голубці, торт, а тому, що це був по-різдвяний сезон, подали яко „Tail end of X-mas celebration" славнозвісну „кутю".

Програмою вечора була доповідь д-ра Романа Олійника „International Year for Human Rights in Canada and elsewhere". Виступ жіночого хору при Соборі Св. Софії під мистецьким керівництвом о. протопресвітера В. Слюзаря й українські танки під проводом Й. Станішевського. До столу подавали студенти, члени молодечої організації С.У.М.К. при Соборі.

Вся імпреза перейшла в дуже дружньому настрої — почавши від привіту голови Жіночого товариства Галини Сенишин, а скінчивши привітами-подяками від гостей. Святом провадила пані Галина Мельник.

По вечері гості оглядали наш Собор і подивляли вишивані прапори й всі вишивки, якими є прикрашені головний й бічні престоли, сповідальниця й тетрапод.

Подібну імпрезу мали ми минулого року, коли то гостили французьких журналісток й у висліді того, в цьому році запропонували нам улаштувати цю вечерю-зустріч вже для більш численної публики. — Як бачимо з того, подібні імпрези є побажані, щоб ми не замикалися в свої ґетта, а зазнайомлювали наших співгромадян з українською культурою, мистецтвом і літературою.

НН.

З ПРОЄКТУ НА СТОЛІТТЯ КАНАДИ

Відділ Союзу Українок Канади ім. Ольги Кобилянської у Саскатуні, обрав собі за проєкт виготовити національні українські строї і моделі ляльок та вишиття модерних сукенок. Під проводом референтки мистецтва проєкту сторіччя пані Анни Скоробогач, вибрано комітет ще у 1965 році. До комітету увійшли пані: Марія Ткачук, Розалія Драґан, Анастасія Буряник, Докія Баєр, Марія Дорош і добр. Марія Керніцька.

Ляльки були виготовлені по парі — дві полтавські, дві яворівські, дві гуцульські, одна волинська, і одна весільна дрогобицька. А на закінчення ще будуть і дві гетьманські. Ріжні взори були дуже гарно застосовані до модерних сукенок. Напр. — низинка, яворівка, полтавське вирізування, і хрестиковий з усіх сторін України.

Завершення цього проєкту відбулося у суботу 2-го грудня, 1967, у Катедральній авдиторії двома виступами — в 2-ій годині по обіді й в 8-ій вечора. Вишиванні ляльки були виставлені на однім столі під наглядом — пані Анни Скоробогач, та пань Віри Лабач і Катрусі Романчук. На кількох столах попід стінами показувано різні речі народн. мистецтва. Пані Марія Бойчук доглядала стіл, на якім були вишивки, кераміка і килими. Пані Савеля Стечишин і пані Соня Стратійчук доглядали стіл, на якому було багато книжок з різних ділянок нар. мистецтва. Пані — Коваль, Дептух, Луцюк, і Стефанюк писали писанки. На столі була скринька з скляним верхом, в якій було 93 писанок — робота і власність пані Настуні Дептух.

Було представлено п'ять поколінь, перше — жінка приїжджає до Канади в українському буковинському строї (пані Анна Фернюк до Вакав у 1913 році); вона передає свою культуру, своє мистецтво своєму наслідству. Виступ модельок супроводжуваний добірними мелодіями української музики, надавав спеціяльного настрою.

До моделювання сукенок причинились пані: Клюкевич, Іванишин, Драґан, Керніцька, Гарбус, Табашнюк, Кіндрачук, Костенюк, Хомин, Добні, Дорош. Панночки: Лазарович, Трембач, Козій, Глуханюк. Дитяче вбрання моделювали: Ларуся Юрошак, Деннін Ткачук і Тимофій Ткачук. А також були модельовані вечірні сукні, модельками були пані Скоробогач, пані Петришин, Ілюся Максимюк, Маряна Кіндрачук, Лаверн Трембач, Ґеня Максимюк і Линда Лазарович.

На світлині ляльки в народніх строях і референтка мистецтва та проєкту сторіччя, Ана Скоробогач.

Найважливішою частиною цієї імпрези був показ оригінальних строїв із різних частин України. Пані Анна Фернюк у буковинському, пані Оленка Лозовчук (з дому Ткачук) виступала в строю снятинського повіту — цей стрій був переданий Оленці від її покійної прабаби. Пані Ірина Юрошак по обіді, а пані Надія Охітва вечером моделювали гуцульський стрій. Ілюся Максимюк по обіді, а її сестра Ґеня вечером моделювали полтавський стрій. Маріяна Кіндрачук моделювала стрій молоденької дівчини з Полтави.

Пані Докія Баєр, голова відділу, привітала усіх присутніх в англійській мові, а пані Анна Скоробогач в українській і пояснила ціль цього проєкту. Добродійка Леся Удод давала коментарі про моделі і строї. Пані Марія Ткачук вложила чергування для модельок, а пані Буряник супроводжувала. Після моделювання, у нижній частині авдиторії відбувався чай. При реєстрації були пані: Турецька, Стодола, Токарчук, Василина Залещук й Михайлина Залещук.

Головний стіл був удекорований саскаче-

РЕЗОЛЮЦІЇ УХВАЛЕНІ НА ПРОВІНЦІЯЛЬНІМ З'ЇЗДІ СОЮЗУ УКРАЇНОК В МАНІТОБІ 10, 11 і 12 листопада 1967 р.

Зібрані на цім з'їзді Союзу Українок Канади його учасниці висловлюють радість з факту реалізації Світового Конгресу Вільних Українців, який саме тепер починається в Ню Йорку, вітають його почин та висловлюють сподівання розумного й поважного в нім керівництва, далекосяглих і тривалих ухвал, які мають вийти на користь українській спільноті у вільному світі, так і українському народові в Україні в поході до незалежного державного життя.

— — — —

З нагоди надходячого 50-ліття Української Греко-Православної Церкви в Канаді, яка запляновує урочисті святкування свого золотого ювілею, цей з'їзд Союзу Українок Канади в Манітобі вітає провід нашої Церкви, її первоієрархів, духовенство та вірних; працюючи при церквах членство Союзу Українок в Манітобі, оцінюючи значення церкви в житті народу, включиться в загальні святкування поруч церковних громад на місцях з побажанням дальшого росту нашої Церкви та її сильного і найкращого проводу.

— — — —

Зібрані на цім провінціяльнім з'їзді його учасниці стверджують необхідну потребу удосконалювати українську мову серед свого членства, особливо серед молодших жінок, опановувати літературну українську мову і тим самим закликають їх масово вписуватись на позаочні курси української мови, що їх спонзорує міністерство освіти провінції Манітоби.

— — — —

У зв'язку з уведенням кредитованих курсів української мови в Манітобському університеті та уведенням курсів української мови в середніх школах (гай скулс), оцінюючи значення таких курсів для організації, церкви і цілого українського суспільства, учасниці цього провінціяльного з'їзду в Манітобі висловлюють щиру подяку, як управі Манітобського університету, так і міністерству освіти у Манітобі.

— — — —

Цей з'їзд Союзу Українок у Манітобі схвалює видання двомовної книжечки „Дорогами сорокріччя", яку видав центральний провід Союзу та поручує її кожній членці набути прочитати і тим пізнати історію організації та її сорокрічну працю серед українського суспільства в Канаді.

— — — —

З нагоди 40-ліття оснування Союзу Українок Канади, яке було врочисто відмічене на ювілейнім головнім з'їзді в Торонті в м. липні 1967 р., зібрані учасниці цього провінціяльного з'їзду вітають центральний провід Союзу, у його ювілейний рік, оснувательок-піонерок, перший провід організації та членство у всіх провінціях Канади та складають побажання ще кращого розвою організації Союзу в цілому.

— — — —

У зв'язку з рішеннями та ухвалами головного з'їзду Союзу Українок Канади в Торонто ц. р. зокрема в ухвалах проєктів праці в найближчих роках, учасниці цього провінціяльного з'їзду Союзу схвалюють такі рішення та заявляються за невідкладним проведенням їх в життя; з'їзд зокрема підкреслює подвоїти пильність над виховною працею відділів СУМК, провести в життя курси провідництва і щоб поставити наші молодечі організації на рівні вимог і потреб часу.

ванськими лілеями і сосновими гілками, а всі решта столи мали „сентеніял" прапорчики. Вітали гостей Марія Мадюк і Соня Стратійчук. Чай наливали: добр. Анна Ковалишин, Йоанна Симчич і пані Макогон. Пані Великочі була відповідальна за чай. Домашнього печива, при столі доглядали пані Гарасимчук і Анна Пігач.

У однім кутку нижчої частини авдиторії була зроблена кімната з українською хатньою обстановкою — вишивками, керамікою і писанками. Цю кімнату впорядили і нею опікувались сумківці з молодшого відділу СУМК, під наглядом Анни Папіш і Миколи Дороша. Пані Кароліна Завадюк була господинею чайного прийняття. Пані Галя Максимюк відповідала за всі оголошення про наш проєкт і „сентеніял" чай.

На закінчення голова комітету, Анна Скоробогач подякувала членам комітету за співпрацю, яка увінчалася успіхом проєкту, а також усім членкиням відділу, які в будь-який спосіб причинилися своєю працею.

Леся Удод, кореспондентка

ПОЖЕРТВИ НА ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД НА ПРОВІНЦІЯЛЬНОМУ З'ЇЗДІ СОЮЗУ УКРАЇНОК В МАНІТОБІ 11-го ЛИСТОПАДА 1967 Р.

По $20.00 — Відділ ім. Л. Українки в Вінніпезі; **по $10.00** — Відділ ім. О. Кобилянської у Вайті, і відділ ім. Св. Ольги в Етелберт; **по $5.00** — Відділ ім. О. Кобилянської у Вінніпезі, відділ ім. Л. Українки в Трансконі, відділ ім Л. Українки в Давфині, відділ ім. О. Кобилянської в Сондавн, відділ ім. Л. Українки в Овкборн, відділ ім. Доньки України в Роблін, відділ ім. Л. Українки в Брендоні, відділ ім. Л. Українки в Мензі, відділ ім. Св. Ольги в Толстой, пані: Є. Соломон, М. Нижник, З. Крипякевич, Т. Гаврисишин, А. Сарчук, М. Мандзюк, Г. Онуфрійчук, М. Карасевич, О. Арсенич, Ю. Німчук, А. Семочко, А. Павлик, всі з Вінніпегу; М. Онисько з Транскони, Є. Олекшій з Калмар, Алта., Г. Перепелюк з Флин Флон, М. Білоус з Давфин; **по $3.00** — С. Закус і А. Супрун з Вінніпегу; **по $2.00** — Є. Білич, О. Завісляк, добр. С. Стратійчук, Г. Влад, М. Юрків і К. Крипякевич, всі з Вінніпегу, А. Горбай і С. Островська з Роблін; **по $1.00** — М. Ілюк і М. Т. Ілюк з Сондавн, добр. Г. Слюзар з Вінніпегу і М. Негрич з Вайти. Разом **$191.00.**

Додаток до звіту, що був поміщений в квітні.

До контрольної комісії треба додати: Марія Кушнірик і Василина Кутна.

Ти не наш, але вірними будуть тобі
На чужині ізраїльські люди, —
Що Господь сам обрав за святиню собі,
Те довіку святинею буде.

(Леся Українка)

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

МИ ДО МАМИНОГО СВЯТА

Ми до маминого свята
Готувалися завзято...
Виплітали кольорові
Ці ось кошички чудові...
Ці закладочки для книжки,
Що кривенькі вийшли трішки...
Ми картинки малювали.
Ми дарунки готували
Власними руками —
Кожен сам для мами!

Любі мами! З вашим святом
Вас вітають всі малята!
Ми вас, мами, зустрічаєм
Віршами й піснями,
Бо усіх ми вас кохаєм,
Наші рідні мами!

І. Кульська

ВОДИЧКА

Питає мама в Ірочки
— Це хто помив тарілочки?

В Іринки квітне личко;
— Помила їх водичка

Ф. Петров

ЩО ПЕТРИК НАМАЛЮВАВ

От і цього року вже надходить мамине свято. Треба готувати мамі подарунок. А який подарунок?

Можна подарувати свій малюнок, як і торік. Тільки тоді Петрик був ще малий і не вмів малювати. Тому й малюнок той був зовсім невдалий. Зате вже тепер він зможе зробити ого який!.. Недарма всі в дитячому садку кажуть, що в старшій групі Петрик малює краще за всіх.

Що ж, як малювати, то малювати. Треба братися до роботи!

От узяв Петрик чистий аркуш паперу, кольорові олівці і чорний олівець також, звичайно. Сів до столу коло вікна й почав думати — що б таке намалювати?

Пароплав!.. Або автомашину!.. Або космічний корабель!

Ні, мама ж не хлопчик, їй це, мабуть, нецікаво. Тоді, може, квітку? Ні, це Петрикові малювати нецікаво. А що ж інше?

Поклав Петрик голову на руки, замислився.

Коли це раптом — стук, стук у віконце!.. Хто там?!

Петрик підвів голову, подивився. А це маленька білочка! Сидить на підвіконні знадвору й заглядає у вікно. Така собі білка-сіроспинка, а хвостик рудий, пухнастий.

Петрик не злякався і не здивувався. Він з білочками добре знайомий. Адже Петриків будинок крайній у висілку, за садком одразу — ліс. А в лісі білочки. Вони часто забігають з лісу в садок, особливо восени. Зовсім не лякані, бо хто б їх тут займав? Мама й Петрик тільки милуються ними, а Тузик не дістане — він сидить на цепу.

Тільки ж тепер не осінь і не літо.

— Білочко, білочко, — каже Петрик, — чого це ти прискакала? Хіба тобі не треба спати в дуплі, в м'якенькому кублі?

— Коли спати, а коли й гуляти, — каже білочка. — Бач, яка гарна година. Вже весна настає. Чому б мені не пострибати на свіжому повітрі! А ти що робиш? Чому в хаті сидиш?

— Розумієш, — каже Петрик — післязавтра мамине свято. Треба їй приготувати подарунок. А я не знаю, що намалювати.

— День народження? — питає білочка. — Іменини?

— Який там день народження! День Мами, свято всіх-всіх мам. Хіба ти не знаєш? — здивувався Петрик.

— Вперше чую, — каже білочка. — Торік мене ще й на світі не було. Звідкіля б я могла знати?

Ну, тут Петрик їй все докладно розповів: яке це свято і як усі діти своїм мамам, і бабусям, і навіть старшим сестрам, в кого вони є, в цей день роблять подарунки. Хто квіти, хто малюнки, а хто коробочки клеїть або вишиває щось.

Білочка помовчала трохи, подумала й каже:

— Ну, то й що?

— Ну, то я теж хочу зробити їй подарунок. Чи звірятам не можна?

— Чому ж не можна? Звичайно, можна. А що ти подаруєш?

— І справді... Малювати я не вмію, вишивати також... Квітів зараз нема ні в садку, ні в лісі... Ага, придумала! — раптом зраділа білочка. — Замість квітів можна нарвати чудового золотого листя!

Миттю метнулась білочка в той куток садка, де ріс молоденький дубок. Не простий дубок, а „зимовий": він був увесь

вкритий жовтим листям, яке з нього не спадало цілу зиму. Нарвала білочка отакий букет з листя і знов до вікна — Петрикові похвалитися.

— Ой, — каже Петрик, — яке листя гарне, і ти сама така гарна з букетом! От посидь хвилинку, я тебе намалюю!..

Схопився Петрик з місця, за папір, за олівці... Обернувся знов до вікна, коли це зирк — нема білочки!.. Де й поділась!

„Нічого, — каже сам собі Петрик, — я й без неї намалюю!"

І от він став малювати. Аж до вечора малював. І такий в нього гарний малюнок вийшов, ого який!... Білочка своїй мамі подарунок несе — такий чудовий букет золотого листя! Білоччиній мамі напевно сподобається букет, а Петриковій мамі — малюнок!..

Після того білочка до вікна більш не підходила. А може, то Петрикові тільки примарилося, що вона з ним розмовляла?

Наталя Забіла

СВЯТО 50-річчя ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ

Дня 18 лютого 1968 р. відбулися святкові сходини з нагоди 50-річчя Проголошення Української Народньої Республіки, які влаштував Комітет Українок Канади, відділ Торонто в залі церкви св. Покрови.

Програма розпочалася вступним словом голови КУК пані Ольги Заяць, яка накреслила значіння святкування 50-річчя відновлення Державности та створеня Української Народньої Республіки. Також подала головну точку програми — відзначення жінок, які приймали активну участь у Визвольних Змаганнях в рр. 1917—1920.

Пані д-р Зоя Плітас представила кожну героїню, оповівши про їхню діяльність. Були відзначені пані: Марія Волосевич, Стефанія Девосир, Мирослава Дубляниця, Валентина Завадська і Стефанія Савчук. Пані Марія Волосевич від часу заснования Української Центральної Ради працювала в Секретаріяті Народньої Освіти до кінця січня 1919 р. Після евакуації з Києва вступила до Штабу Дієвої Армії, де працювала як зв'язкова внутрішньої служби. Потім працювала в 4-ій Сірій Дивізії як лектор, сестра жалібниця і розвідчиця. Кілька разів була в боях, в чотирикутнику смерти. 6 грудня, 1919 вирушила в Перший Зимовий Похід під командою ген. Омельяновича-Павленка. Марія Волосевич є лицарем ордену Залізного Хреста, ордену Симона Петлюри і ордену Воєнного Хреста.

Стефанія Вітошинська-Девосир вступила у 1919 році до Української Галицької Армії до Залізного Загону Отамана І. Бистрина в Станиславові, до дівочої чоти, де було 36 дівчат. Дівоча чота брала участь в боях в Галичині і на Східніх землях України проти московських большевиків. Пізніше вирушила в повстанській рейд.

Мирослава Витвицька-Дубляниця, як голова Української Студентської Громади виконувала накази Української Військової Організації в 1918 р., яка підготовляла усамостійнення Галичини. Після переходу Української Галицької Армії за Збруч, М. Дубляниця належала до тайної організації під назвою „Система трьох". Пізніше була арештована і ув'язнена в польській тюрмі.

Валентина Завадська прилучилася до українського політичного життя відразу по революції 1917 р. і працювала в Міністерстві Освіти, де була пізніше начальником Відділу Середніх Шкіл. В 1919 р. залишилася в Києві під большевиками і провадила конспіративну працю для уряду Української Народньої Республіки. В 1920 р. переїхала з урядом до Тарнова в Польщі, де заклала „Українську Жіночу Спілку Допомоги хворим і раненим козакам".

Стефанія Савчук від молодих літ включилася в українську громадську працю і допомагала в збірках на поміч Українським Січовим Стрільцям. За часів Української Державности працювала в рахунковій канцелярії при Кошу Піхотного Полку в Золочеві. Голова КУК, Ольга Заяць привітала кожну з визначних жінок і уквітчала гарним корсажом. Дальша програма: Дівочий хор Молоді Українських Націоналістів під орудою П. Гарасимчук гарно заспівав „Молитву" та „Кобзар", музика Т. Гайворонського ,а також „Зірвалася Хуртовина" музика В. Витвицького. Потім д-р Ганна Янішевська прочитала свій змістовний та добре опрацьований реферат на тему „50-річчя Проголошення Української Народньої Республіки та участь жінки у відбудові Української Держави". Далі була рецитація Аріадни Стебельської, яка з великим чуттям та сталевим динамізмом прочитала вірші Юрія Липи: „З війни", „Голос Забитого", „Василиск" та „Пануй".

Кінцевою точкою був виступ Дитячої Оркестри при Катедрі св. Володимира під орудою Івана Пасерба яка дуже добре заграла „Марш Соколів" муз. Т. Гайворонського; потім оркестра разом з дівочим октетом виконали дві пісні музики Ігоря Шамо — „Ой, вербиченько" і „Не шуми калинонька"; далі виступив молоденький співак Тарас Шеповик разом з оркестрою, виконуючи „Вязанку українських народніх пісень" в аранжировці п. І. Пасерба. Тарас Шеповик зачарував всіх присутніх своїм гарним співом. Програму заповідала пані Оля Карманін.

Після програми відбулася товариська гутірка за чашкою чаю з тісточками.

Зоя Плітас, прес. референтка.

ВИСТАВА І ЧАЙ
Флин, Флон

Відділ Союзу ім. Доньки України улаштував з нагоди 100-річчя Канади виставку українського ручного народнього мистецтва і чай. Ця імпреза відбулась 30-го вересня 1967 року в будинку Ліджон Гал в год. 2.00 по полудні.

Ще завчасу перед відкриттям гості почали заповнювати залю. При дверях гостей тепло зустрічала голова т-ва пані Марія Клевчук і голова виставки Люба Киба та кілька інших пань з Комітету. Всі ці пані були убрані в українські народні строї.

Починаючи від першого стола, гості обходили навкруг залю й, оглянувши експонати, засідали за столики накриті вишиваними обрусиками, заставлені вибагливими українськими печивами з невеличким калачем по середині і свічкою.

Виставка складалась з ручних робіт наших членок, були тут українські вишивки різних стібів для декоративної прикраси дому, членки демонстрували писання писанок; була глиняна піч з бохонцями хліба, який за „жаром" викликав великий апетит у багатьох глядачів і на їх домагання ми мусіли їм таки той хліб продати. З давніх

господарських речей ми мали як рубель, качалку, ручну прядку з прядивом.

Окремо був удекорований Великодний стіл традиційними печивами: паскою бабою, писанками, під вишиваним обрусом. Другий удекорований стіл був Свят-Вечірній з 12-ма стравами з сіном та снопом пшеничного колосся.

Поважну частину виставки заповняли експонати позичені в головнім музею Союзу Українок Канади в Саскатуні та філії музею Союзу у Вінніпезі. Найбільш зацікавлення викликали українські строї на моделях з різних частин України, вишивки, килими, старовинні книжки, кераміка з українськими взорами, різьба на дереві та інше.

Пані та дівчата, які обслуговували гостей, подаючи чай всі були убрані в українських строях. На виставі відбувався випродаж українського печива, базар, особливо швидко продавались вишивки.

Виставка була дуже успішна. Відвідало її велике число мешканців нашого міста. Ця виставка була включена в програму міського ювілейного свята. Т-во вложило багато праці для влаштування цієї виставки, а її успіхи принесли нам чимало морального вдоволення.

Розалія Малюта.

НАШ ПРОЄКТ НА 100-річчя КАНАДИ

Едмонтон, Алта.

Відділ Союзу Українок при Катедрі св. Івана обрав собі за проєкт на сторіччя Канади зорганізувати і побільшити бібліотеку. Святочне відкриття бібліотеки відбулось 3 березня в авдиторії Катедри св. Івана в 2.00 год. по полудні.

Програма імпрези почалась співом „О, Канадо". Голова бібліотечного Комітету пані Ольга Лукомська відкрила програму святочним словом, вітаючи велике число гостей, оцінила досягнення жіночого т-ва в цім проєкті та запросила учасників перейти до бібліотеки в цім же будинку.

Перед входом до бібліотеки відбулась церемонія відкриття. Почесну ролю виконали чотири пані: О. Слюсарчук, Е. Костів і М. Михайлишин по середині пані Е. Верхомин, яка перетяла стяжку. Репортери з Едмонтон Джорнал, як також телевізійна станція С. F. R. N. взяли кілька знимок. Перед шафою з книжками в бібліотеці відбулась церемонія вручення ключів. Пані А. Данилович, заст. голова і пані І. Дженис передали ключі від замкненої шафи пані Е. Верхомин, а вона офіціяльно вручила їх пані О. Лукомській.

По цім учасники свята переходили кімнату бібліотеки, оглядаючи поверх 400 ріжних книжок, цінніших творів написаних видатними письменниками. Між книжками були твори Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, Іллі Кіріяка та багато інших. В іншім місці була збірка ріжних журналів, часописів, ріжних видавництв, деякі з 1929 року, що друкувались у Львові. В окремім відділі кімнати були упорядковані дитячі книжки з кольоровими обкладинками. Гості подивляли такий великий вибір книжок та висловлювали вдоволення з такого цінного проєкту т-ва.

Після оглядин учасники повернулись до великої залі авдиторії на продовження програми. Перший привіт

Світлина з часу відкриття бібліотеки: перший ряд сидять зліва направо: **О. Лукомська, Е. Верхомин, А. Данилович, М. Гавриш;** другий ряд: **С. Пауш, Н. Боднар, М. Солован, Ю. Лучак, Н. Мельничук, Н. Сенів, М. Гринчук.**

зложив в імені Впреосв. Владики Андрія Всеч. о. А. Хомяк. Він порівняв книжку до найкращого приятеля людини, бо вона відкрила широкі простори і допомагає знаходити правду, дає людині освіту. Жіночому т-ву побажав успіхів в його праці. Дальші привітання зложили: п. С. Мисак — заступник голови катедральної громади, пані П. Сліпчук — заступниця голови Союзу Українок Канади, пані М. Сулима — голова провін. екзекутиви Союзу в Альберті, яка між іншим сказала, що бібліотека повинна бути тим живим осередком нашого життя, з якої ми повинні черпати для себе ту духову моральну силу, яка поможе нам зберігати нашу культуру, продовжувати наше питоме українське життя. Теперішні часи вимагають, щоб такі бібліотеки якнайбільше розбудовувати і давати нагоду нашій молоді читати їх та пізнавати цінність української літератури. Пан К. Теличко, голова місцевого ТУС вручив збірку книжок пані Лукомській до бібліотеки, від відділу ТУС яку в майбутньому буде поповнювати. Підкреслив, що бібліотека повинна зростати числом книжок і що на це повинні складати свої пожертви громадяни, дарувати книжки і трете — користуватися бібліотекою. Дальше слідував привіт пані І. Дженис, який прочитала пані А. Данилович.

Слідувала мистецька частина імпрези. Сузана Фербей відограла фортепіянове сольо і виступали учні народніх танків при відділі СУМК.

Святочну промову виголосила пані Д. Янда. У своїй обширній промові пані Янда сказала, що жіноче т-во в Едмонтоні обрало, мабуть, найкращий проєкт у сторіччя Канади. Книжка це найдорожча річ, яку кожний нарід може мати. У книжці записана історія кожного народу, в ній зміст сили і душі нації. Книжка кожній людині може дати найбільшу користь і сьогодні вона доступна кожному найбагатішому і найбіднішому. Частину своєї промови пані Янда присвятила сучасним письменникам в Україні і що джерелом їхнього надхнення є Шевченко, Леся Українка та інші. Ті що не читають українських книжок в Україні легко піддаються русифікації. І ми в Канаді постійним читанням творів українських письменників, зможемо охоронити себе перед асиміляцією, а головно заохочувати нашу молодь читати. Тому організування таких бібліотек мають велику вартість для нас всіх сьогодні і на майбутнє.

Пані Стефанія Пауш, авторка ви-

Передача ключів: зліва направо: **А. Данилович, Е. Верхомин, О. Лукомська.**

даної книжки „Научка" присвятила свою доповідь біографії д-ра Івана Верхомина, найбільшого мецената і фундатора бібліотеки. Як громадський діяч, св. п. д-р понад все цінив книжку, він знав українську літературу, її історію і це знання повело його дорогами праці і посвяти для свого народу. Він був одним з будівничих українських організацій СУС, Інституту, був його директором, провідником СУМК, громади св. Івана. Його власна домашня бібліотека була заповнена найкращими творами наших письменників. По смерті д-ра Верхомина згідно з його завіщенням було доручено Інститутові св. Івана на купно книжок до бібліотеки $500.00, на бібліотеку відділові Союзові Українок при Катедрі $1,000.00. Тепер його дружина пані Є. Верхомин продовжує волю пок. д-ра і взяла на себе кошта умеблювання бібліотеки — шафи, крісла і довгі столи.

Кінцеве слово пані О. Лукомської закінчувало програму.

Пожертви в користь бібліотеки зложили: Б. Мельничук від Української Книгарні — $100.00, п. Пилип Калявський $97.75, п-во В. і Є. Танасюки в память своєї доні Марії Анни $75.00. По $25.00 зложили: п-во Ф. і О. Ганночки, п-во І. Дікури, п-во М. і П. Мандрики, п-во П. і В. Шевчуки, пані Бісюк, пані Р. Карбейть, п-во І. і М. Сулими, п. В. Бойко, п-во В. і П. Гавриляки, пані М Школяр, пані Л. Ґрегорі, пані М. Гавриш; по $10.00 — пані О. Лукомська; по $5.00:: — пані П. Ісаєнко, п. О. Верхомин, пані Г. Федорків; п. Карашевський $2.00.

Автори, що подарували свої власні видані праці: Владика Андрей і д-р Яр Славутич. Збірки книжок з домашної бібліотеки подарували: п. В. Кравчів, п. А. Батюк, п. М. Воро на, п. Г. Осадюк — Енциклопедію Британіку, п-во Маляровські книжок вартости $109.50.

Вікторія Шевчук.

ПРОЩАЛЬНЕ ПРИЙНЯТТЯ
Волей, Б. К.

В неділю, 4-го лютого ,1968 року, приятелі п-ва Андрія і Ольги Жучків улаштували для них прощальне прийняття, на якім висловили їм сердечну подяку за їх 10-літню працю в громаді. П-во Жучки відїжджали на сталий побут до Злучених Стейтів Америки.

Зранку, в церкві Усп. Пресв. Богородиці у Волей відбулась Служба Божа, яку відправляв Всеч. о. П. Блажук. Прощальний обід відбувся в церковній авдиторії. Молитву перед обідом провів Всеч. о. Блажук і поблагословив страви. Господар прийняття п. В. Арійчук підніс тост за здоровя п-ва Жучків і присутні гості заспівали їм „многії літа".

По обіді господар попросив до слова Всеч. о. Блажука, який у своєму слові підкреслив, що відїзд п-ва Жучків з Волей є великою втратою для громади, бо вона втрачає добрих членів і працівників. Пан Жучок був у заряді громади, через кілька років був фінансовим секретарем, належав до кількох комітетів. Пані Ольга Жучок була активна в жіночім товаристві, займала ріжні обовязки в заряді а останніх кілька років була референткою журнала „Промінь". Від жіночого т-ва промовляла пані А. Залубняк, диригентка хору, яка підкреслила їх працю в хорі і жалувала, що хор втратить два голоси. Слово до п-ва Жучків і гостей забрала пані Н. Боярчук, яка своїм щирим українським гумором розвеселила засмучену громаду. Пані Боярчук сказала, що жіноче т-во найбільше відчує відсутність пані Ольги між собою, бо вона своєю лагідною і милою вдачею, щирою працею уміла зєднати собі багато приятелів, оцінила її працю в т-ві, а зокрема пильної референтки журнала „Промінь". І пані Боярчук, яка перебрала на себе обовязок референтки, в честь уступаючої референтки пані Жучок ,проголосила збірку на журнал. Збіркою зайнялись пані Н. Боярчук і пані Бабюк, яким гості зложили $39.00.

Голова церковної громади пан Захарук побажав п-ву Жучкам від зібраних найкращих успіхів, щастя і здоровя на новім поселенні і вручив їм гарний дарунок на спогад.

Подяку за таке гарне влаштоване прийняття і дарунки зложив всім учасникам п. Андрій Жучок, а пані Ольга Жучок подякувала гостям, а зокрема жіночому т-ву за їх старання і приготовання такого величавого обіду. Співом „мноліття" закінчилась гостина.

Н. Боярчук.

НЕСПОДІВАНКА
Монтреал, Кве.

Прекрасного соняшного дня, 27-го грудня, 1967 р. зійшлись приятелі-друзі до дому пані Кароліни Савицької, щоб своєю присутністю звеличати день її уродин. Пані Савицька — завжди рада гостям. І цим разом зворушливо привітала своїх приятелів, які своїм веселим настроєм та гамором заповнили її тиху хатку. Такого числа присутніх вона не сподівалась, тому то й гостина цього дня була для неї милою несподіванкою.

На честь пані Савицької треба згадати, що вона положила багато своєї праці й труду, як біля нашої святині-церкви, так і біля жіночого товариства Доньки України, занимаючи у комітетах різні позиції, як також була довгий час касієркою товариства, а під цю пору завідує його „Залізним Фондом". За цю щиру й віддану працю присутні висловили їй сердечну подяку і бажали в кріпкому здоров'ю служити надалі товариству.

Під час милої гутірки згадано й наш журнал „Промінь", який своїми повчальними статтями задоволяє читачок. В подяку за цю працю нашого журналу зложено присутніми десять долярів на пресовий фонд.

Приявна.

СВЯТОЧНА ІМПРЕЗА
Вернон, Б. К.

В неділю, 25-го лютого, 1968 р. жін. т-во, відділ Союзу ім. св. Ольги при українській греко-православній церкві у Вернон, Б. К. улаштувало свято Лесі Українки, Ольги Кобилянської та Ольги Басарабової.

По Богослуженні Всеч. о. Рибалка відправив Панахиду. По цім усі присутні зійшли до церковної залі, де членки т-ва подали смачну перекуску, а по цім слідувала програма, яку відкрила предсідниця пані Н. Микитюк. Вона привітала учасників свята, які так чисельно зійшлися і всі спільно відспівали „О, Україно".

Вступне слово виголосила голова жін. т-ва пані Ольга Шумей. Вона сказала, що кожний культурний нарід вшановує таких людей, які причинились до його розвитку в певних ділянках. Ми також згадуємо наших великих людей, які працювали над тим, щоб піднести нарід вище духово і показати йому ціль, до якої він повинен прямувати, щоб стати свобідним народом. Леся Українка і Ольга Кобилянська це тих дві видатні постатті в українській літературі. Своїми творами вони вказували нам шлях до кращого майбутнього. І щоб цей день залишився в нашій памяті, і щоб ми краще розуміли його значення, то нам треба прочитати деякі їх твори, а тоді зможемо виконувати й їхні дороговкази.

По цім слідувала деклямація з поезій Л. Українки „Порвалася нескінчена розмова", яку виголосила пані Марія Микитюк. Реферат про поетку Лесю Українку вигосила пані А. Висота. Слідував сольо-спів „Реве та стогне Дніпр широкий" у виконанні Павла Малиша.

Культурно - освітня референтка пані Марія Михайлюк виголосила реферат, який складався з двох частин — в першій говорила про Ольгу Кобилянську, як письменницю, а в другій про Ольгу Басарабову, як героїню, яка не схилила свого прапору перед ворогами, не зрадила товаришок, які боролись з окупантом і вибрала інше — мученичу смерть з рук катів. І своїм обширнім рефераті пані Михайлюк підкреслила потребу читання книжки в рідній мові, особливо наших письменниць, таких як Ольга Кобилянська, Леся Українка та інші, які своїми творами вказують шлях як жити і трудитися для свого народу. По рефераті слідувала ще деклямація „Мій шлях", яку виголосила пані Н. Міщук.

Статуя Лесі Українки в парку в Києві.

Наступною точкою на програмі була цікава розповідь з подорожі по Україні: Одна з наших членкинь, пані Емілія Ханасик ціле літо подорожувала по Україні, а що в нас відбувалось свято Лесі Українки, то пані Ханасик найдовше зупинилась над пам'ятками про поетку, висвітлила діяпозитиви з хати Лесі Українки в Києві, де вона колись мешкала, а тепер там музей в її пам'ять. В хаті є девять кімнат і там знаходяться твори Лесі Українки ріжних видань в перекладі в 14 ріжних мовах, є фотографії з неї, з її родини, є ріжні образи, малюнки, є статуя поетки, а також останній лист, що Леся написала до своєї мами та багато інших родинних реліквій поетки. У своїй розповіді пані Ханасик довше зупинилась над світлиною - памятником Лесі Українки на цвинтарі, де вона похована, а поруч неї її родичі. Оповіла про це, як в Україні шанують своїх великих людей — кожного дня хтось приносив свіжі квіти на могилу. Другий памятник, чи радше статуя Лесі Українки в парку в Києві, яку лише рік тому студенти університету принесли в парк. Цю статую зробив один студент скульптор і за неї дістав першу нагороду. Висвітлювала пані Ханасик й інші знимки, як з памятника Т. Шевченка, Івана Франка та ріжних історичних місць, що їх вона відвідала. Ця частина нашої програми була дуже захоплююча тож учасники вислухали її з великим зацікавленням.

Памятник Лесі Українці на цвинтарі в Києві.

Кінцеве слово Всеч. о. Рибалки закінчувало нашу святочну імпрезу. Крім вислову подяки учасникам концертової частини, о. Рибалка підкреслив значення таких святкувань, а зокрема вказав на потребу знати свою літературу, читати її, знати своїх письменників, а разом з тим в такім дусі виховувати молодь. Проведено збірку, з якої $10.00 призначено на прес. фонд журнала „Промінь".

Н. Микитюк.

В СОРОКРІЧЧЯ НАШОГО ВІДДІЛУ

(Промова пані Марії Корпан про історію т-ва виголошену на ювілею в Реджайні 1-го жовтня 1967 р.).

Жіноче т-во, відділ Союзу Українок Канади ім. Доньки України святкує сьогодні свої 40-ві роковини. Хочемо, бодай у скороченій формі передати наші сорок-річні дороги, якими ми проходили, особливо початки наші були повні труднощів і змагань за розвій т-ва та нашого громадського життя.

Хоч у 1927 році були вже в Канаді церковні громади, Народні Доми та Т-ва Просвіти, то все таки наші провідні люди відчували, що бракує одної з важливих ділянок у нашім громадськім житті — жіночої організації.

На Народнім З'їзді в Саскатуні в грудні 1926 року сформовано централю жіночої організації п. н. Союз Українок Канади. На тім з'їзді були делегатки від Народного Дому в Реджайні — пані — Євгенія Козяр, Катерина Пукіш. (тепер, Міськів). Вернувшись зо З'їзду, вони представили справу рішення з'їзду й ми заходились організувати таке товариство в Реджайні. В той час ми не мали найменшого поняття як організувати т-во, які його цілі та завдання, що ми маємо робити і ми самі не вірили у свої власні сили. Однак помимо сумнівів ми почали роздмухувати ту маленьку іскру, так що вже 27-го лютого 1927 року було скликано в Народнім Домі перші жіночі збори. Та показалось, що наші жінки ще не були готові і на збори не прийшли. Тих кількох, що були на зборах рішили скликати другі збори на 13-го березня 1927 року і ці збори відразу проголосили як збори т-ва Союзу Українок. На ці збори прибуло 19 жінок. Ми вибрали заряд і першою головою нашого т-ва була пані Євгенія Козяр. По цім ми всі щиро взялися до праці.

Спочатку були невдоволення і нарікання зі сторони чоловіків, які не вірили, що жінки можуть в організації багато зробити. Можливо, що ті докори додали нам духа і викликали завзяття, бо ми таки багато зробили корисної праці.

Насамперед ми почали самі себе освідомлювати; ми улаштовували спільні читання з літератури, з часописів, організували дебати на різні теми, давали відчити. Жінки, які ніколи у своїм житті не читали вголос, виступали перед публикою, давали відчити та брали участь у дебатах. Не раз було з чого посміятись в який спосіб ми то робили. Було багато чоловіків, що помагали нам у нашій праці.

Наше т-во спочатку мало назву Союз Українок і таким було до березня 1929 р. Тому, що Союз Українок Канади це ціла центральна організація, кожне т-во мало обрати собі окреме імя як відділ Союзу і ми прийняли назву „Доньки України".

Від самих початків найбільшу поміч ми дали нашій УГПЦеркві в Реджайні. Ми прикрашували нашу церкву, купували облачення для священиків, прибирали вівтар, а опісля придбали лавки до церкви, образ Зіслання Св. Духа, вишивали ризи, обруси на престол, купили Євангелію, а в сторіччя Канади ми причинились до величавого іконостасу в нашій церкві. Поза цим ми жертвували на всякі народні потреби, як наші Інститути, ми були членом Т-ва Просвіти у Львові, посилали жертви на Дівочу Бурсу в Галичині, на журнали „Нова Хата", „Жіноча Доля", „Світ Дитини" передплачували журнал „Жінка" та інші часописи, „Український Голос" і „Вістник", передплачували до „Форт Санаторії".

Наше т-во цікавилось українським народнім мистецтвом, організувало вечорки вишивання, де дівчата мали нагоду вчитись вишивати, писати писанок, а наші вистави нар. мистецтва познайомили наших співгорожан з нашим народнім мистецтвом та його красою. Щороку святкуємо ми свята Лесі Українки, Свято Книжки, День Матері, читаємо реферати про наших визначних жінок і письменників. Представниця нашого т-ва Марія Корпан була пакликана на радіостанцію СБС, говорити про наші Різдвяні звичаї.

Наше т-во положило багато праці під час другої світової війни, висилали пакунки за море, плели і шили для Червоного Хреста, жертвували на амбулянс, давали обіди воякам.

Наш відділ зорганізував навчання в недільній школі. Ті маленькі дівчатка, яких ми колись учили є тепер учительками в недільній школі. Ми все помагали сумківцям. Ми піддержували все Український Народній Дім, де ми приміщуємось і куди придбали багато речей для громадського господарства.

Успіхи нашої праці завдячуємо нашій централі Союзу Українок Канади за її добрий провід, як також нашим членкам, що розуміють вагу своїх завдань. Складаємо подяку основателькам і першому зарядові Союзу Українок Канади за почату таку важливу між українським жіноцтвом працю. Хай і надалі наша праця єднає нас і щоб нашими слідами йшло нове покоління для збереження укрїнського життя та його зросту в Канаді.

З ДНЕМ УРОДИН
Монтреал, Кве.

Олена Білоус

День 4-го лютого, 1968 року залишиться на довго в пам'яті пані Олени Білоус. Цього дня святкувала вона свою 70-ту весну. З цеї нагоди зробили її приятельки разом з її дорогим сином Норманом милу несподіванку.

Пані Білоус є довголітною членкою Жіночого Товариства „Доньки України" при Соборі св. Софії. Людина милої і спокійної вдачі, знавець українського печива на різні оказії, а головно великодного печива.

Цю несподіванку оживив син пані Білоус висвітлюванням чудових знимок зроблених з нагоди Експо-67, за що всі присутні були надзвичайно вдячні.

При милій гутірці не забуто і за наш журнал „Промінь", передплатницею якого є пані Білоус. На заклик пані Анастасії Колісник присутні зложили на пресовий фонд і кліше 23.00 доляри, за що на цьому місці висловлюємо всім жертводавцям щиру подяку, а пані Олені Білоус бажаємо ще довгих і щасливих літ!

А. К.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

БРЕНТФОРД, ОНТ.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жін. т-ва відбулись 6-го грудня 1967 р. в залі церковної громади св. Михаїла. Збори відкрила голова т-ва пані М. Іванець. Звіти діяльности т-ва за минулий рік здавали членки заряду: М. Іванець, А. Кримлянська, Д. Бурдейна, А. Перожак, М. Сесмиструк, А. Мороз.

Впродовж року відбулось 7 місячних зборів і 2 засідань, освітніх вечорів відбулось 4, на яких, ми прочитували цікаві дописи. Членки приготовили спільне свячене, святу Йорданську Вечерю, давали обіди за померших членок, улаштували писанковий базар, два бінго, дали обід на храм св. Михаїла, обід в честь 75-ліття пароха о. Тріски, прощальний обід для п-ва Неміровських, День Матері і День Батька. Відбулись роковини Лесі Українки, День Студента, членки брали участ в день православія в Золотій Брамі. На проект 100-річчя Канади подарували дві ляльки в народних строях для місцевого музею. Наші членки брали участь у приготуванні обіду в день етнічних груп та випродажі домашнього печива. Українська молодь виготовила удекорований віз в поході містом та вибрано королеву України. У спільних концертових виступах наша молодь виступала з народніми танками. Наш відділ є членом у місцевій Жіночій Раді. Ми відзначили грамотою довголітню голову т-ва пані Д. Бурдейну та вписано імена почесних членок нашого відділу.

Т-во складало в минулім році жертви на місцеву церкву, Інститут Св. Володимира в Торонті, на Колегію Св. Андрея, на журнал „Промінь", Червоне перо, на поборювання недуги рака, покупили дарунки дітям рідної школи в день св. Миколая.

З року 1966 осталось $578.66, приходи в 1967 — $1,496.14, розходи — $1,056.02, осталось — $1,018.65.

Поновлено заряд т-ва: М. Іванець — голова, М. Савіцька — заступниця, А. Кримлянська — рек. секретарка, Д. Бурдейна — фін. секретарка, А. Перожак — касієрка. Сестриці до церкви — М. Сесмиструк, П. Чабан. Контрольна комісія — С. Костюк, Л. Гучковська, П. Гриньків. Господині — І. Ковальська, А. Продан. Доглядачки хворих — А. Мороз, А. Шалай.

А Кремлянска, секр

ФЛИН ФЛОН, МАН.
Відділ ім. Доньки України

Річні збори т-ва відбулися 4-го грудня, 1967 р. у церковній залі. Збори відкрила голова т-ва Марія Клевчук. Предсідницею була пані А. Перепелюк, секретаркою — Р. Малюта. Членки різних комітетів здавали свої звіти.

Впродовж року т-во відбуло 10 місячних зборів і одно засідання заряду. Найбільшою імпрезою в 1967 р. було чайне прийняття і вистава українського народного мистецтва з нагоди 100-річчя Канади. На цій виставі ми мали удекорований традиційний Великодний і Різдвяний стіл, вистава писання писанок, продаж печива і ручних робіт. Всі членки були убрані в народніх строях. Ця імпреза була включена у програму місцевого ювілею.

Т-во приготовило 2 обіди — один на храм в травні, а другий на 14-ту річницю нашої церкви, одну вечерю в честь Митр. Іларіона. Відбулось у нас три випродажі печива, одно перед Великоднем з писанками, три випродажі уживаних речей. Кожного місяця членки мають розігравку між собою, а одна загальна восені.

З освітної праці: Т-во улаштувало свято День Матері концертовою програмою і продажем квітів. Свято Державности, роковини Лесі Українки, Свято Книжки, освітній вечерок в користь „Променя". Комітет відвідував хворих, давав квіти та інше хворим у шпиталі і вдома. Т-во опікується українською і недільною школою, постачає фінанси, співпрацює з учителями. Членки зайнялись улаштуванням двох концертів з дітей української школи, дали дітям перекуску по концерті. Т-во придбало пакуночки для всіх дітей у громаді на свято Св. Миколая і дарунки учителям. В недільній школі навчають пані М. Скварчук, п. Мендро; в рідній школі пані Д. Солтез при помочі членкинь т-ва. Разом з ТУС., т-во улаштувало забаву (пікнік). Для членок і прихильниць влаштували різдвяну забаву з виміною дарунків, дарунок святочний для голови та надгороди для 4-рьох членок, які не пропустили ані одні збори в році.

Членки т-ва опікуються, чергуються, доглядають старших горожан у місцевій старечій кімнаті відпочинку, приносять і подають перекуску. Членки беруть участь у збіркових кампаніях на добродійні цілі. Комітет сестриць доглядає порядку в церкві, придбали нові вишивані обруси до церкви. В минулім році т-во зложило пожертви на такі цілі: Рідну школу 200 дол., стипенд. фонд — 5 дол., Колегію св. Андрея — 25 дол., на місцеву церкву 390 дол., прес. фонд „Променя" 21.00 дол., музейний фонд в Саскатуні — 10 дол., муз. фонд у Вінніпезі — 10 дол., орган. фонд на зїзді — 5 дол., Марч оф Даймс — 5 дол.

З року 1966 осталось $608.83, приходи в 1967 р. $1,341.85, розходи — $892.31, в касі осталось $1.058.37.

Заряд т-ва на 1968 рік: Голова — А. Олійник, уступивша голова — М. Клевчук, заступниця голови — Е. Ясентюк, секретарка — Р. Малюта, касієрка — М. Скварчук. Комітет відвідування хворих — М. Клевчук, П. Клевчук. Контрольна комісія — Л. Киба, Е. Попадин, Д. Скварчук. Господині — Д. Скварчук, Е. Ясентюк, Е. Попадин, М. Сморгай. Сестриці — А. Перепелюк, А. Олійник, Л. Киба, П. Клевчук, Р. Малюта. Відпоручниці до церк. заряду: П. Клевчук. Референтки: освіти — В. Доброгорська, архівів — Р. Малюта, громадськости — П. Мендро, телефонів — Е. Тодощук, недільної школи — М. Скварчук.

Р. Малюта, секр.

ГРОНЛІД. САСК.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори відділу відбулись 10-го грудня 1967 року в Українськім Народнім Домі ім. Івана Франка. Збори відкрила голова т-ва пані Наталя Антонійчук молитвою. Членки вшанували память померших членок хвилиною мовчанки. Предсідницею зборів була пані Марія Данилюк, секретаркою пані Марія Арсеній. Слідували звіти урядниць з діяльности т-ва.

За рік відбулось 8 місячних зборів. Т-во передплачує „Український Голос" до шпиталю у Мелфорті. Членки розкупили книжку „Дорогами сорокріччя". Діяльність: членки т-ва приготовили спільне свячене, храмовий обід, День Подяки, дробову вечерю, базар, приготовили й видали весільну вечерю, 3 ювілеї, одно бінго і продаж печива.

Членки т-ва займались виховною працею з молоддю — молодший СУМК, навчали колядок, зайнялись приготуванням представлення та кон-

цертом на День Матері. Членки брали участь в льокальній виставі, на яку вишили ляльку в народнім строї та дали на виставу вишивки з приватної колекції членок. Т-во відвідувало старших членок відділу і вислало делегатку на зїзд до Саскатуну.

Приходи т-ва за рік 1967 — $2,338.73, розходи — $1,175.57, в касі осталос $1,163.16.

Заряд т-ва на 1968 р. Уступивша голова Наталя Антонійчук, голова — Павліна Чорна, заступниця голови — Марія Арсеній, рек. секр. — Зеня Панчук, фін. секр. — Ґеня Боднарчук, касієрка — Марія Т. Боднарчук. Контрольна комісія — Оля Добровольська, Марія Арсеній, Наталя Антонійчук, касієрка сестриць — Марія Данилюк, Комітет до цвітів — Павліна К. Данилюк і Анна В. Петрів, архіву — Т. Жук, господині — М. Тарнопольська, Т. Пшик, М. П. Боднарчук і В. Нівранська. Господині до начиння — Павліна В. Данилюк і Анна М. Вахняк.

Зеня Панчук, секр.

ВАТСОН, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відбулись 14-го грудня, присутніх було 16 членок. Після звітів показалось, що жінки цього року поклали багато праці, тому що влаштували Український День разом з жіночим т-вом у Вимер, на якому представили наші надбання від початків перших поселенців аж дотепер; було представлено наше народне мистецтво; вишивки, писанки, був показ як приготовлятись до Різдвяного Вечора, Великодні печива, і як прибрати кошик для свячення паски. Запрошено було хор сумківців з Саскатуну під проводом пані Ткачук, які дали гарний концерт, головний реферат про історію українців, почавши від перших наших піонерів аж дотепер, виголосила П. Марія Кінащук. Т-во брало участь в століттю Канади, жінки виплели Килим і дали на виставу, потому на розігравку і ввесь дохід дали на місцеву церкву. Постарали куртину до залі, на якій вишили символ 100-ліття Канади, Тризуб, смолоскип, і кожна жінка (членка) вишила своє імя.

Місячних зборів відбулось 10. Є жінки, які вже в старшім віці, але вони старались разом працювати з молодшими, і все були присутніми на усіх зборах.

Осталось в касі з 1966 — $346.55, приходи в 1967 — $981.71, розходи — $796.90, осталось на 1968 — $531.36.

Більшу частину доходу т-во жертвувало на місцеву церкву. Т-во видало кілька обідів, кілька перекусок по відправі, улаштувало Свято Л. Українки, членки колядували, відвідували шпиталь і старечий дім, відсвяткували День Матері, Свято Книжки, Т-во підтримує фінансово „Промінь", Інститут П. Могили, Колегію св. Андрея. Відбули базар, храмовий обід, спільний День Молитви. Відбулось продаж домашного печива. Бажано було б, щоб наші молодші жінки більше цікавились народною і церковною роботою і ставали в ряди т-ва. Заряд на 1968 вибраний той самий. Голова — М. Кенащук, секретарка — К. Сліпець, касієрка — О. Токшован.

К. Сліпець, секр.

ВІННІПЕҐ, МАН.
Відділ ім. О. Кобилянської

Діяльність т-ва: за рік відбулось 7 місячних зборів, 2 надзвичайних сходин і одні сходини заряду з церковною громадою. Членки т-ва приготовили Святу Вечерю, роковини т-ва з обідом, спільне свячене, обід на посвячення речей до церкви, що їх дарувала пані Олеськів і обід на храм, який припадає в день св. Михаїла.

Членки нашого т-ва помагали у чайнім прийнятті КУК, помагало у продажі сувенірів під час Пан-Американських ігрищів у Вінніпезі, в чайнім прийнятті для гостей зїзду Союзу Українок та давало поміч, де була потреба.

Наше товариство вірить в приязні відношення з іншими жіночими т-ми і радо висилаємо наших делегаток на їхні імпрези, річниці. Наше т-во щиро цікавиться справами нашої церкви і резиденції, дбає про порядок. Членки займаються чищенням церкви і для улекшення праці купили пилосос (векум клінер) та інші потрібні речі. Як проєкт на 100-річчя Канади т-во посадило дерева на церковній площі кошта яких покрили кілька членів громади.

Т-во сповнило свій буджет до Централі Союзу, до жіночої секції КУК, вислали на головний зїзд Союзу Українок в Торонті $25.00, купили значки Марусі Бек в користь журнала „Промінь" і дали жертву на журнал та „Український Голос", на організаційний фонд Союзу під час Зїзду у Вінніпезі. Т-во входить до жіночого відділу КУК і брало участь в провін. зїзді Союзу Українок в листопаді.

Заряд т-ва на 1968 р.: Голова — В. Ґоряк, заст. голови — К. Підлубна, секретарка — О. Скегар, фінанс. секретарка — М. Кравчук, касієрка — С. Ковалюк, заст. рек. секрет. — добр. С. Сасс. Господині: А. Фотій, М. Кревенчук, А. Кирилів, дискос — А Семенюк і О. Олійник, світло — А. Фотій і О. Фудима. Старша сестриця — М. Медведюк, А. Гладій. Предст. до КУК — Е. Медвей, Д. Терновецька, Р Зелізко; ком. спеціяльних оказій — М. Волошин, Д. Терновецька. Контрольна комісія — Д. Шеховська, М. Чудзик, А. Семенюк.

Оля Скегар, секр.

ЄЛОВ КРІК, САСК
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 13-го грудня, 1967 року, при участи 15 членок.

Предсідницею зборів була голова пані Маруся Войціхівська, яка відкрила збори малитвою, дала звіт річної діяльности товариства і склала щиру подяку заступниці і членкиням за їх добру кооперацію.

Пані Ольга Стельмащук прочитала звіт сестриць. Референтка освіти, Марія Зіп прочитала з журнала „Промінь" сторінку про Конґрес, який відбувся в Ню Йорку. Референтка здоров'я, А. Войціхівська прочитала дуже цікаву сторону під назвою, „Як зберігти молодість". Референтка господарства Анна Дорош, дуже цікаво розказала дещо про Конґрес, як також про інші речі.

Діяльність товариства була досить активна. В протягу року товариство відбуло 6 місячних зборів і 8 засідань заряду і комітетів. Влаштовано одно перогове пущення, успішний продаж писанок і Великодного печива. Членки займалися приготуванням страв і прийнять на 7 весіль, видали 2 похоронні перекуски, 3 обіди і 2 вечері. Відбули празник на Петра і Павла і одно бінго. Посилали дітей на оселю „Зелений Гай" у Вакав, Саск. Членки під час Різдва ходили колядувати. Прибирають в церкві і удержують там порядок.

Товариство жертвувало на місцеву церкву $161.25, на Народний Дім $1,456.68, на проєкт сторіччя Канади $25.00 і на оселю „Зелений Гай" $45.00. Висилали картки і квіти хворим членкам до шпиталю. На кожних зборах мали маленьку розігравку, яка за рік принесла для товариства поважну суму грошей. Товариство сповнило свій бюджет до цен-

тралі.

Касієрка, пані Анна Липчук прочитала фінансовий звіт:

З року 1966 осталось в касі $ 996.94
приходи в 1967 році 2,000.60
розходи 2,229.80
в касі осталося 767.74

Заряд товариства на рік 1968:

Голова — Маруся Войціхівська,
Заст. голови — Анна Пасішник,
Секретарка — Ева Драпак,
Фінансова касієрка — Анна Липчук.

Контрольна комісія — Анна Войціхівська, Докія Кіндрачук і Анастасія Спелей.

Референтки: здоров'я — Анна Войціхівська, господарства — Анна Дорош, освіти — Марія Зіп.

Комітети: господині до церкви — Ольга Борса, Стефка Никіфорук і Марія Зіп.

Господині до посуду — Зоська Зіп, Анна Олексин і Михайліна Бальон.

Господині до обіду і перекуски — Докія Кіндрачук, Стефка Семенюк, Наталка Ґриба і Анна Костюк.

Ева Драпак, секретарка.

ВЕРНОН, Б. К.
Відділ ім. Кн. Ольги

Річні збори т-ва відбулися 17-го грудня 1967 р. Збори відкрила голова т-ва молитвою і було вшановано память членок однохвилинним повстанням з місць. Предсідницею зборів була пані М. Михайлюк, а секретаркою пані Н. Микитюк.

Діяльність т-ва: За рік відбулось 10 місячних зборів і 16 засідань. Т-во улаштувало випродаж домашнього печива, 9 вечорків-сходин, 2 шиття і 2 писання писанок та вечір печення пасок, добр. Рибалки, 1 бінго, 2 базарі, 7 чайних прийнять, 19 вечер і обідів: Йорданська Свята Вечеря, спільне свячене, храм, вечеря під час базару, 2 поминальні обіди, День Батька, Новорічна вечеря, пущення, вечеря з нагоди міського карнавалу, ґрадуаційна вечеря студентам, 2 бенкети, 5 весільних прийнять, прийняття в користь шпиталю, 9 перекусок, 2 срібних ювілеї, 1 вшанування з нагоди уродин, похоронна перекуска, роковини Лесі Українки і Ольги Кобилянської, Свято Книжки, роковини Шевченка, День Матері. Відділ гостив п. П. Клюкевич — голову пров. екзекутиви Союзу в Б. К., день уродин Митр. Іларіона, дали дарунки учням недільної школи. Членки ходили колядувати ,подали чай делеґатам Церковної громади. Т-во є членом місцевої Жіночої Ради.

Т-во сповнило свій буджет до централі Союзу жертвувало на місцеву церкву $1,000.00, на Народний Дім $100.00, на журнал „Промінь" $30.00, Колеґію св. Андрея $25.00, Інститут св. Івана $15.00, на орг. фонд Союзу на „Вісник", „Український Голос", Юнайтед Апіл та інше.

Фінансовий звіт: З 1966 р. осталось $429.78, приходи 1967 р. — $7,082.76, розходи $55,803.70, в касі остало $5,803.70.

Заряд т-ва на 1968-мий рік: Голова — Ольга Шумей, уступ. голова — В. Кучер, заступ. голови — добр. Рибалка, С. Князь, рек. секретарка — М. Попович, заст. К. Лашук, фін. секр. — Ґ. Бромбурґер, касієрка — А. Малиш. Контр. комісія — Н. Микитюк, К. Грищенко, В. Несміла. Сестриці — Н Чепесюк, Н. Міцюк. Учителі нед. школи — В. Кучер, П. Кіндрачук, О. Шумей; учителі української школи — о. Рибалка, П. Кіндрачук, Петро Кіндрачук, А. Малиш. Комітети: Програмовий — М. Сокол, В. Кучер, С. Князь. Нар. мистецтва — В. Винничук, В. Несміла. Привітальний — Ґ. Бромбурґер, В. Несміла, Н. Міцюк. Предст. до Жіночої Ради — добр. Рибалка, О. Шумей, В. Кучер, М. Сокол. Референтка журнала „Промінь" — В. Несміла. Бібліотекарка — К. Лашук.

М. Попович, секр.

ТРАНСКОНА, МАН.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори т-ва відбулися 4-го лютого 1968 р. в авдиторії при церкві. Предсідницею зборів була пані Б. Марадин, а секретаркою п. Ґ. Гуменюк. Членки заряду здавали звіти діяльности.

За рік т-во відбуло 9 місячних зборів і 5 засідань. На стрічу Нового Року членки приготовили вечерю і забаву, вечерю піонерам після Вечірні 13 січня. Під час Різдва ходили колядувати. Приготовили 4 обіди, Святу Вечерю, спільне свячене, храмовий обід, одне ювілейне чайне прийняття і 2 похоронних перекуски та дали перекуску по двох дитячих концертах, 6 весільних забав. Членки враз з іншими брали участь в імпрезах на 100-ліття Канади. Наші членки опікуються недільною і українською школою. Число членок 33.

Фінансовий звіт: З 1966 р. осталось $197.93, приходи в 1967 р. — $6,748.00, розходи — $6,101.63, осталось в касі $844.96. Подарували на церкву $2,800.00.

Заряд т-ва на 1968 р.: Голова — Б. Марадин, секретарка — Ґ. Гуменюк, заступниця — В. Савчук, Референтка недільної школи — Г. Шепит, „Променя" — М. Нижник, господинь — А. Перик, сестриць — П. Савка.

Ґ. Гуменюк, секр.

ОШАВА, ОНТ.
Відділ ім. Барвінок

Минулий 1967-мий рік, це був рік різних імпрез у звязку із сторіччям Канади. Членство нашого відділу брало активну участь, як в загальних святкуваннях, так і у своїм відділі виконали поважну частину праці.

Того року припадало також 10-ліття нашого відділу, яке ми урочисто відбули бенкетом, відповідною програмою і забавою з танцями. Головною гостею доповідачкою на нашім святі була голова Союзу Українок Канади, пані Л. Хорош-Ґреґорі.

Наше т-во причинилось до святкування Українського Тижня, який відбувся за ініціятивою КУК. В програму входив показ народної ноші України та пристосування вишивки до модерного убрання та показ фільми „Скарби України".

Стараннем відділу відбулась виставка картин українських мистців та виставка ляльок в народніх строях. Ляльки випозичено з Філії Музею Союзу Українок Східної Канади. У звязку з Українським тижнем наші членки улаштували виставку-куточок з українським традиційним печивом, випродажем та інше.

Членки нашого відділу цілою групою поїхали на ювілейний зїзд — 40-ліття Союзу Українок Канади в Торонті та оцінили змістовну промову, що її виголосила головна доповідачка пані Савеля Стечишин. Крім того мали приємність бути присутніми на відкритті проєкту Союзу — збірки образів українських мистців. Відділ був належно зарепрезентований на цім зїзді.

Головним проєктом нашого відділу було вставлення відповідного електричного світла і додаткового огрівання в шкільних кімнатах під церквою св. Івана. На цей проєкт відділ видав поважну суму грошей.

Як попередніми роками, так і в минулім 1967-мім відділ враз з комітетом недільної школи опікувалися навчанням, приготовили сніданок по св. Причасті, відбули з дітьми одну зимову і одну літню прогульку та приготовили подарунки дітям в день св. Миколая. Під управою учителя п. Ми-

коли Воробця та опіки комітету відбуваються курси українських народніх танців. Крім того відділ влаштував День Студента, спільне свячене, членки подарували печива на Йорданську Вечерю, Комітет зайнявся доставою великодних кошичків з паскою до шпиталів та старечого дому.

Поруч праці в товаристві, наші членки брали активну участь в загально канадійських організаціях, особливо міста Ошави: помагали у збірці фондів на „Кенедіен Кенсер Сосаєті", вчащали на фільми медичні. Одна членка проводила курс писання писанок у двох англомовних організаціях. Перед Великоднем подарували певне число капелюхів до шпиталю умово-хворих. Т-во подарувало деякі речі для ручних робіт для інституції недорозвинених дітей. Відділ щомісяця улаштовував випродаж уживаних речей, домашнього печива, забаву з танцями та інше.

Відділ улаштував спільний вечір писання писанок, членки брали участь у виставі фасонів в одній з місцевих шкіл ,подавали дописи про діяльність т-ва до місцевої англомовної преси. До розвагової частини належить „чоловічий вечір" — в честь чоловіків тих пань, що є членками відділу. Збори відбувалися по домах членок кожного місяця, крім двох літніх місяців.

Членки заряду, що керували працею т-ва в минулім 1967-мім році: Надя Стець, рекордова секретарка — Михайлина Гонта, секретарка до преси — Оля Горегляд, касієрка — Маріяна Парфенюк, фінансова секретарка — Геня Мага, програмова референтка — Оля Куць, телефонічний комітет — Ширлі Холонюк і Оля Скуратов; добродійна реф. — Марія Григоренко; ком. Недільної школи — Галина Плішка і Марія Костюк, реф. танків — Ірина Дрозвік. Контрольна комісія — Оля Горегляд, добр. Татяна Панченко і Марія Григоренко.

Оля Горегляд, секретарка.

АЙТУНА, САСК.
Відділ ім. св. Княгині Ольги

Річні збори т-ва відбулися в залі Народного Дому 5-го грудня 1967 р. в присутности 21 членок. Збори відкрила голова т-ва пані Віра Мачула молитвою. Предсідницею зборів була пані Марія Березюк, а секретаркою пані Марія Мартинюк. Членки заряду здали звіт з цілорічної праці, а голова подякувала членкам за співпрацю.

Впродовж року відбулось 10 місячних зборів, на яких було читано обіжники і кореспонденцію та обговорювались пляни громадської праці в товаристві. З освітної праці в нас відбувся концерт в роковини Тараса Шевченка, а на День Матері членки улаштували чай. Заходами т-ва відбулось два випродажі печива — одно перед Великоднем, а друге перед Різдвом. Членки приготовили одну весільну вечерю і два поминальних обіди. Раз на місяць членки приготовляють і видають вечерю для Лайонс Клюбу, приготовили спільне свячене, обід на храм нашої громади та осінній базар. Дали нагороду студентові 12-тої кляси за найкращий попис у школі. Членки т-ва переводили в місті збірку на фонд проти „артрайтес". На 1-го липня наше містечко святкувало 100-ліття Канади і з тої нагоди членки удекорували віз в українськім стилі. Гостили ми студентів Інституту П. Могили з Саскатуну, які приїхали з концертом, приготовили вечерю на відкриття залі „Ровз Гарден Гал", яку т-во помагає членам виплачувати.

Фінансовий звіт: В касі з 1966 року осталось $2,003.27, приходи в 1967 р. — $4,421.96, розходи — $6,387.73, осталось в касі $37.50.

Заряд т-ва на 1968-мий рік: Голова — Віра Мачула, заступниця голови — Павліна Семенюк, секретарка — Софія Давидюк, касієрка — Емілія Семенюк. Контрольна комісія — М. Березюк, Марія Мартинюк, о. Апонюк. Референтка журнала „Промінь" — Марія Березюк. Сестриці — Анна Козій, Параня Семенюк і Катерина Лецюк.

Софія Давидюк, секретарка.

ФОВМ ЛЕЙК, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Впродовж 1967 року членки нашого т-ва виконали багато праці: відбулось у нас 12 місячних зборів. Влаштували випродаж домашнього печива і писанок та чай перед Великодними святами, мали базар і чай в червні, приготовили обід на храм у липні, одну осінню вечерю у вересні, приготовили дві весільні вечері і одну вечерю видали вже готову. Приготовляли ми перекуски під час похоронів та під час місії у церковній громаді.

Жіноче т-во зайнялось прийняттям студентів з Саскатуну (Каменярів) з Інституту П. Могили, які давали тут свій концерт. Для студентів ми приготовили обід, а по концерті по обіді гостили перекускою всіх прибулих гостей. Перед Різдвом членки спекли 28 овочевих тортів і роздали їх старшим українським піонерам.

Наші членки відвідують хворих у шпиталі і в Норсінг Гом, залишаючи хворим маленькі образки на спомин, для хворих членок купуємо квіти. Т-во виплатило нагороду студентові державної школи, який мав найвищу оцінку в науці за українську мову в 12-тій клясі в сумі $50.00. Нагороду одержав п. Мирон Середа. Дали ми і на Інститут П. Могили $50.00, на Історію Українців Канади (проект) жертвували на оселю Тризуб біля озера Кристал Лейк, Саск. $50.00, на родину, що потерпіла від вогню. Жертвували на недугу рака, артрит та інші добродійні організації. Купили речі до церкви і до кухні у Народнім Домі та сповнили свій буджет до централі.

Дві наших членки брали участь в Семінарі в Саскатуні, т-во вислало делегатку на пров. зїзд до Саскатуну. Наші членки брали участь у мішанім хорі в день Спільної Молитви тут в місті, а 8-го жовтня ми взяли участь в спільній відправі на День Подяки, а на 11-го листопада Молитва за полеглих. Т-во того дня зложило вінок біля синатофу.

Членки хору разом з сумківцями брали участь у фестивалі коляд та в місцевій параді під час святкування століття Канади, на якій українці мали удекорований віз. В нас є недільня школа, в якій навчають М. Головатий, Г. Крикливець і сумківка В. Остапович. В нас є активний відділ СУМК під проводом інструкторки Е. Лазецької. Сумківці разом з учнями недільної школи приготовили концерт на День Матері, співають у церковнім хорі та беруть участь в різних імпрезах.

Заряд нашого т-ва на 1968-мий рік: Голова — Г. Крикливич, заступниця голови — М. Франко, секретарка — В. Гаррась, заступниця секретарки — М. Крисовата, касієрка — К. Чайковська. Контрольна комісія — Д. Колибаба і В. Ілюк. Сестриці до церкви — Агафія Ковальчук і Василина Чорна.

В. Гаррась, секретарка.

СТ. КЕТЕРІНС, ОНТ.
Відділ ім. Лесі Українки

Жіноче товариство ім. Л. Українки при церкві св. Юрія відбуло свої річні збори 13 грудня 1967 року. Збори

відкрила голова товариства Т. Демяненко, а секретарювала М. Легенюк. Молитву перевів настоятель о. Б. Легенюк. Однохвилинною мовчанкою було вшановано память померлих членкинь. Предсідницею зборів була Г. Казанівська. Протокол за минулий рік прочитала рек. секретарка Н. Андрусів, а звіт праці подала голова Т. Демяненко, накреслюючи повну картину діяльності відділу.

В минулому році відбуто такі свята: Кутя, спільне свячене, храмове свято, свято патронки відділу Л. Українки, літературний вечір письменниці Д. Гуменної, як також участь в імпрезах та святах з рамени КУК, зокрема у влаштуванні „Вишивані Вечорниці" та в святкуванні „100-ліття Канади".

Відділ влаштував ріжні імпрези для здобуття фінансів, як базаровий „шавер", випродаж вживаних речей, випродаж домашнього печива.

Членки відділу добр. М. Легенюк і Т. Демяненко провадили недільну школу. Наш відділ нараховує біля 40 членкинь.

Опісля склали звіти секретарки: Н. Андрусів і А. Васильців та касієрка Д. Віндзяк. За Контрольну комісію дала звіт Р. Лакуста. Після дискусії винесено довіря уступаючій управі. Звіт господинь дала п. Бондзюк, а від комітету відвідування хворих — М. Новак. Від Жіночої Ради пані Бойчук.

Чотири покоління в Канаді. Марія Москалюк зправа, поруч неї її донька Василина Банар, крайня зліва Орися Сирук, донька Василини Банар, і маленька Ліса Сирук, донечка Орисі Сирук. Пані Марія з дому Георгія і Анастасії Козак, якої родичі приїхали до Канади з села Васьківці, Західна Україна. Пані Москалюк живе у Волей, Б. К. З нагоди 100-ліття Канади хилить голову перед батьками-піонерами.

Після звітів було висловлено подяку за жертвенну працю голові Т. Демяненко і минулорічній управі.

На 1968 рік вибрано управу в такому складі: Голова — Т. Демяненко, заст. голови — Ф. Боднар, рек. секр. — Н. Андрусів, заст. рек секр. — М Легенюк, фінансова секр. — Г. Зарицька, касієрка — Д. Віндзяк. Контрольна комісія — п. Стратійчук, Р. Лакуста, Романовська. Відвідування хворих — М. Новак, А. Бойчук, Н. Бойчук. Господині: Боднар, Бондзюк, Бойчук, Веселович, П. Приймак, П. Захарчинська, Loco Counsil — Мігус і Т. Стратійчук.

М. Легенюк.

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ ПРИ КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА У ТОРОНТІ

Засобами відділу ім. св. Кн. Ольги 26-го лютого 1968 р. відбулася святочна імпреза на честь поетеси. Імпрезу відкрила голова відділу п. Таїсія Бевш-Копил словом про значення творчости Лесі Українки. Дальшу програму переводила голова програмового комітету п. Валентина Лавринюк. Д-р Зоя Плітас прочитала вірш „І Ти колись боролась". Музичну частину виконала на піяніно панна Тамара Фролова. Доповід на тему життя і творчість Лесі Українки цікаво і оригінально опрацювала і виголосила п. добр. Ференсів. Вірш „Зимова ніч на чужині" Лесі Українки гарно продеклямувала п. Стахів. Голова програмового комітету, п. Валентина Лавринюк подякувала учасникам програми і усім присутнім. Голова відділу п. Таїсія Бевш-Копил висловила признання п. Валентині Лавринюк за її віддану і фахову працю в культурно-освітній ділянці при нашому відділі. Добр. Ольга Вишиван при допомозі добр. Марії Магас, п. Оленич, п. Пилипюк і п. Михайлюнів на закінчення почастувала усіх чаєм і смачним печивом.

Єлисавета Василів, рек. секр.

УВАГА! До припису „Сирник непечений" на стор. 32 виправляємо друкарську похибку; там де є: 2 гор. тертої шкірки — має бути 2 ложки тертої шкірки...

УКРАЇНСЬКА ВИШИВКА

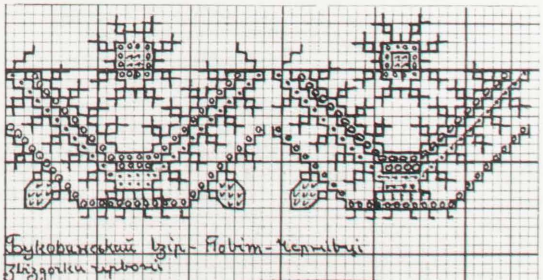

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Відділ „Домашне Господарство" редагує референтура Домашньої Економіки Союзу Українок Канади, пані Люба Кут, яка живе у Ванкувері. Ілюстрація поміщена за її старанням з надісланих нею фотографій. Приписи випробовані.

Центральною увагою є налисники на полумиску.

Налисники

6 яєць
1 горнятко води
1 горнятко молока
1 горнятко муки
½ ложечки соли
1 ложечка цукру.

Вбити усе разом: смажити налисники на оливі в гарячій ринці. Як зарумяниться перевернути і присмажити другий бік.

Маса до налисників

3 горнятка сухого сира
3 жовтки
1 ложечка цукру
¼ ложечки цинамону
½ ложечки соли.

Добре вибиту масу накладати на налисник, звинути і складати один коло другого в помащену посудину. Поляти 2 ложечками топленого масла і пекти у печі пів години 350°. Налисники смачні і пухкі і дуже добрі з квасною сметаною.

Сирник непечений

1 горнятко потертих кришок (грейгам вейферс)
¼ горнятка масла
1 ложка цукру.

Змішати все і виложити половину на спід посудини (спрінг форм чіз пен), 2½ горнятка мелених ананасів (крошд пайнепс)
2½ ложки звичайної желятини (unflavoured)
4 жовтки
1 горнятко цукру
2 ~~горнятки~~ лотки тертої шкірки, (цитрини або помаранчі)
¼ ложечки соли
3 горнятка видушеного на сухо сира
1 ложечка ванілії
2 горнятка густої сметани
4 білки.

Відцідити ананаси і в пів горнятку сиропу намочити звичайну желятину. Скомбінувати в одній посудині жовтки, цукор, цитрину, сіль і дві великі ложки відцідженого сиропу.

Варити масу над кипячою водою в подвійній посудині, мішаючи без перестанку від 5 до 8 мінут, аж маса стане гладкою.

Взяти на бік і зараз додати желятину, ананаси, сир і ванілію, вмішати легенько вибиту сметану, а відтак вибиті білки. Виляти, в кришками виложену посудину, посипати зверха кришками і поставити в холодільник на не менше як 5 годин.

Надається добре по великім обіді.

Сирник печений

1 горнятко потертих кришок, (грейгам вейферс або інших)
¼ горнятка цукру
1 ложечка цинамону

Все добре перемішати з кришками, виложити на спеціяльну бляшку (спрінг форм пен), з якої боки здіймаються а спід лишається під сирником.

16 унцій філядельфія крім чіз
½ горнятка цукру
5 яєць
1 ложечка ванілії.

Вибити сир з цукром, додавати по одному жовткові і бити, осібно вибиті білки легенько вимішати разом, вилляти в повищу посудину і пекти 300° одну годину. Як спечеться, можна додати наверх червоні черешні або ягоди (пай філінг).

КРЕМ З РАБАРБАРУ

Потрібно: 1 фунт рабарбару, 1 мішечок желятини, 3 яєць і цукру до смаку.

Рабарбар сполокати, покроїти тонко, влити дві або три ложки води і варити в парі, щоб зм'як. Коли вода виварилась, розтерти все на мармеляду. Желятину розпустити в 2-ох ложках літньої води, вставивши горня з желятиною в посудину з гарячою водою, щоб добре розпустилось. Втерти жовтка з цукром, додати прохолоджену мармеляду з рабарбару, додати розпущену желятину, шкірку з цитрини і бити тріпачкою далі. Коли зачне трохи гуснути, додати вбитий шум і вимішати. Форму обляти зимною водою, обсипати цукром, виложити крем і застудити.

З ГОСТИНИ НА „ПРОМІНЬ" Реджайна, Саск.

До нашого міста загостила дорога гостя, пані Анна Якимишин. Приїхала вона в гості до своєї родини.

Заходами пані О. Збитнюк улаштовано чайне прийняття для пані Якимишин, яке відбулось в домі Марії Корпан. Членки відділу і приятельки провели приємний товариський вечір.

З тієї нагоди провели збірку і в дар „Променеві" зложили $8.00 на прес. фонд.

М. Корпан.

НЕВ'ЯНУЧІ ВІНКИ ПАМ'ЯТІ НАЙДОРОЖЧИХ

На нев'янучий вінок для дорогої мами, бл. п. Евдокія Буряник, яка упокоїлась 16-го квітня 1965 року, складаємо від родини $10.00 на пресовий фонд журнала „Промінь".

(Дочка) Марія Березюк,
Родина Буряник.

— — — —

На згадку мого найдорожчого сина Ореста Москалика, який у другій світовій війні 1944 року, 11 травня пропав без відомости, складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Анна Москалик, Вінніпеґ.

— — — —

В роковини смерти наших дорогих родичів: батька — бл. п. Левонтія і мами — бл. п. Василки Терновецьких складаємо нев'янучий вінок в їх память на фонд журнала „Промінь" $10.00.

Доньки:
Вікторія Ґоряк, Вінніпеґ.
і Марія Кенащук, Ватсон.

— — — —

З нагоди свята Дня Матері, замість квітів на могилу моєї дорогої Мами, бл. п. Параскевії Романюк, засилаю $5.00 на фонд журнала „Промінь".

Єлена Коваль, Келґари.

— — — —

На невянучий вінок нашим дорогим, ніколи незабутним матерям, Марії Тріщук і Марії Табашнюк, складаємо на пресовий фонд журнала „Промінь" 5 дол.

Іван і Емілія Табашнюк,
Саскатун.

— — — —

В память нашої дорогої Мами Магдалини Керніцької, складаємо на невянучий вінок 2 дол. на пресовий фонд журнала „Промінь".

Лидія і Йосиф Керніцький з родиною,
Саскатун.

— — — —

В десяту річницю смерти моєї дорогої Мами, бл. п. Василини Романко, яка упокоїлась 5-го квітня 1958 року, складаю в її память на прессвий фонд журнала „Промінь" 5 дол.

Донька Докія Кіндрачук,
Норт Бетлфорд, Саск.

— — — —

В четверту річницю смерти мого дорогого мужа, бл .п. Миколи Войковича складаю нев'янучий вінок в його память на пресовий фонд журнала „Промінь" $5.00.

Франя Войкович, Ванкувер.

— — — —

На нев'янучий вінок на свіжу могилу нашої почесної членки, бл. п. Теклі Москаль, яка упокоїлась 13-го березня у Річмонді, Б. К., відділ ім. Лесі Українки у Ванкувері, засилає на прес. фонд журнала „Промінь" $5.00.

— — — —

В третю річницю смерти моєї дорогої Мами, бл. п. Оксани Старчук, яка упокоїлась 15 квітня 1965 року складаю в її світлу память на пресовий фонд журнала „Промінь" $5.00.

Донька Марія Рогожа, Васетна, Алберта.

— — — —

У дванадцяту річницю смерти мого брата, бл. п. Павла Квашука, який упокоївся 1-го червня 1956 року складаю на прес. фонд журнала „Промінь" $5.00.

Сестра Євгенія Лехкодух,
Васетна, Алберта.

— — — —

В память мого ніколи незабутого мужа, бл. п. Василя Саламандика, у 16-ту річницю його смерти складаю на нев'янучий вінок в користь журнала „Промінь" $10.00.

Параня Саламандик, Едмонтон.

— — — —

СВЯТО ГЕРОЇНЬ

Кожного року наш відділ Союзу Українок Канади, ім. Княгині Ольги в Грімзбі, святкує Свято Героїнь. Цього року свято відбулося в неділю, 3-го березня, 1968 року в залі церкви св. Юрія Переможця. Після Служби Божої, о. Т. Міненко відслужив панахиду, по Лесі Українці, Ользі Кобилянській, Олені Телізі, Ользі Басараб, Хариті Кононенко, Вірі Бабенко та інших, що життя своє віддали за кращу долю України.

Столик, на якому лежали калачі, був прибраний червоними маками та великим синьо-жовтим бантом. Про це подбали пані Т. Дяковська і пані М. Шпитковська, а пані Д. Гончар приготовила свічки з чорними стяжками, які роздавала жінкам під час входу до церкви. На панахиду, жінки-членкині вийшли на перід і щиро молилися за спокій душ відійшовших від нас, визначних жінок, які вложили велику частину своєї праці на вівтар Батьківщини, і про яких пам'ять буде передаватися з роду в рід.

В 3-ій год. по обіді, зійшлися в залі на святочний концерт. Програма свята була коротка, а проте охопила все, що було треба сказати в таке свято. Вступне слово сказала голова т-ва пані Мирослава Шпитковська, підкреслила важливість таких святкувань та попросила присутніх встати і вшанувати пам'ять Героїнь. Дальшу програму голова передала пані Т. Дяковській.

Орися Бойчук — молодша сумківка, продеклямувала вірш Іванни Савицької „Україна". Святочний реферат „Леся Українка і жінки героїні" виголосила пані Л. Білушенко .Віра Василечко, сумківка продеклямувала „Знов весна" вірш Лесі Українки. Наталя Шпитковська, сумківка продеклямувала „На зеленому Горбочку" вірш Лесі Українки. Святочний реферат „Життя і творчість Ольги Кобилянської виголосила пані Л. Прокоменко. Ірка Пертак сумківка продеклямувала „Нарія", вірш Лесі Українки. На кінець була інсценізація „Така її доля", слова Лесі Українки, обробка А. Міненко, виконали пані М. Бурак та А. Міненко. Кінцеве слово сказала пані П. Бойчук, секретарка нашого відділу ,подякувала всім, що потрудилися в приготуванні цього свята, а особливо школярам, що взяли участь та запросила всіх на каву. Приготуванням перекуски зайнялася пані К. Кузь, наша господиня, яка вже довгі роки працює при цій Громаді, і славиться не тільки тим, що варить смачну каву, але ще смачніші обіди!

При чашці теплої кави, бо на дворі таки шалів страшний холод, присутні обмінювалися враженнями свята.

А. Міненко, освітня референтка.

P TG
SAMYCIA MRS S JAN 69
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA
I

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

МИСТЕЦЬКА КНИЖКА (Українські народні вишивки і взори)	$4.00
МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК	$1.75
КУХОВАРСЬКА КНИЖКА — написала Савеля Стечишин	$5.50
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — написав проф. Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — написав М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — написав М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — написав Митрополит Іларіон	.50
Я ВЕРНУСЯ — написав О. Крамар	.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — написав Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — написала Рома Гаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — написала Н. Когуська	.50
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — написала Марія Пастернакова	$3.00
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$4.25
— брошурована	$3.00
СТАТУТ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	.25
ВІДЗНАКА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	$2.50
ЛОЖЕЧКА З ВІДЗНАКОЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	$3.50

Також маємо слідуючі речі, які радо вишлемо на ваше замовлення:

— РЕФЕРАТИ НА РІЗНІ СВЯТА І АКАДЕМІЇ
— ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ
— ПРОГРАМИ ПРОДОВЖЕННЯ ПРАЦІ У МОЛОДШИХ ВІДДІЛАХ СУМК

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
651 Spadina Ave.
Toronto 4, Ont.

ТИМ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ВИШИВАТИ

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

так називається книжка вишивок і стібів, написана в англійській мові. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, доріжок, рушничків з показником кольорів ниток. Є взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Книжку видав Союз Українок Канади.

Продається по $4.00 з пересилкою.

Ви можете набути в нас книжку

„УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ"

Марії Пастернакової

Є це рідкісна книжка про танцювальне мистецтво. Познайомтесь з культурою танцю, його прадавньою історією, його етапами, народніми танцями, клясичнимм балетом і мистецьким модерним танцем, пізнайте сучасних українських балерин, що здобувають місце, хоч і на чужих сценах, але з українським імям, балетах.

Книжка здобула широкий відгомін у пресі, поважне число прихильних рецензій були поміщені в різних часописах і журналах. Видання дуже гарне, на добрім папері, багато ілюстрована. Стор. 215.

Ціна $3.00 з пересилкою.

Замовлення слати:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

651 Spadina Ave. — Toronto 4, Ont.